Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 19ης Σεπτεμβρίου 2018*

«Κρατικές ενισχύσεις – Ενίσχυση υπέρ της μόνιμης οδικής και σιδηροδρομικής ζεύξης του στενού του Øresund – Δημόσια χρηματοδότηση χορηγηθείσα από το Σουηδικό και το Δανικό Δημόσιο στο έργο υποδομής για τη μόνιμη ζεύξη του στενού του Øresund – Κρατικές εγγυήσεις – Φορολογικές ενισχύσεις – Απόφαση περί μη προβολής αντιρρήσεων – Απόφαση που διαπιστώνει ότι δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση – Προσφυγή ακύρωσης – Πράξη δεκτική προσφυγής – Παραδεκτό – Παράλειψη κίνησης επίσημης διαδικασίας έρευνας – Σοβαρές δυσχέρειες – Έννοια του καθεστώτος ενισχύσεων – Ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος – Εκτίμηση του στοιχείου ενίσχυσης που υφίσταται σε εγγύηση – Περιορισμένος χαρακτήρας του στοιχείου ενίσχυσης που υφίσταται σε εγγύηση – Αναλογικότητα – Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη»

Στην υπόθεση T-68/15,

HH Ferries I/S, πρώην Scandlines Øresund I/S, με έδρα την Ελσινόρη (Δανία),

HH Ferries Helsingor ApS, με έδρα την Ελσινόρη,

HH Ferries Helsingborg AB, πρώην HH-Ferries Helsingborg AB, με έδρα το Helsingborg (Σουηδία),

εκπροσωπούμενες από τους M. Johansson, R. Azelius, P. Remnelid και L. Sandberg-Mørch, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους L. Flynn, S. Noë, R. Sauer και την L. Armati,

καθής,

υποστηριζόμενης από

το **Βασίλειο της Δανίας**, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τον C. Thorning, στη συνέχεια, από τον J. Nymann-Lindegren, επικουρούμενους από τον R. Holdgaard, δικηγόρο,

και από

το **Βασίλειο της Σουηδίας**, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τους E. Karlsson, L. Swedenborg και τις A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson και N. Otte Widgren, εν συνεχεία από τις A. Falk, C. Meyer-Seitz, L. Zettergren και H. Shev,

παρεμβαίνοντα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης C(2014) 7358 τελικό της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2014, περί μη χαρακτηρισμού ορισμένων μέτρων ως κρατικών ενισχύσεων και περί μη προβολής αντιρρήσεων κατόπιν της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις SA.36558 (2014/NN) και SA.38371 (2014/NN) – Δανία, καθώς και SA.36662 (2014/NN) – Σουηδία, σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση έργου υποδομής για τη μόνιμη οδική και σιδηροδρομική ζεύξη του στενού του Øresund (ΕΕ 2014, C 418, σ. 1, και ΕΕ 2014, C 437, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. Berardis, πρόεδρο, D. Spielmann και Z. Csehi (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: Σ. Σπυροπούλου, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Οκτωβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση [1]

I. Ιστορικό της διαφοράς

A. Οι προσφεύγουσες

1 Η εταιρία HH Ferries I/S, πρώην Scandlines Øresund I/S, αποτελεί σύμπραξη επιχειρήσεων που ανήκει κατά 50 % σε δύο ιδιωτικές εταιρίες, τη δανική εταιρία HH Ferries Helsingor ApS και τη σουηδική εταιρία HH Ferries Helsingborg AB, πρώην HH-Ferries Helsingborg AB (στο εξής, από κοινού: προσφεύγουσες). Από το τέλος Ιανουαρίου 2015, το First State European Diversified Infrastructure Fund FCP-SIF είναι ο μόνος κύριος της HH Ferries Helsingor και της HH Ferries Helsingborg και, ως εκ τούτου, ο αποκλειστικός κύριος της HH Ferries.

2 Οι προσφεύγουσες διασφαλίζουν εδώ και περισσότερα από εκατό χρόνια τη μεταφορική σύνδεση που διασχίζει το στενό του Øresund, μεταξύ της Ελσινόρης στη Δανία και του Helsingborg στη Σουηδία, και χρησιμοποιούν πορθμεία μικρών αποστάσεων για τη μεταφορά φορτηγών, λεωφορείων, οχημάτων ιδιωτικής χρήσεως και επιβατών.

B. Ο δικαιούχος

3 Η Øresundsbro Konsortiet (στο εξής: Κοινοπραξία) ανήκει εξ ημισείας σε δύο εταιρίες περιορισμένης ευθύνης: στην A/S Øresundsforbindelse (στο εξής: A/S Øresund), η οποία ανήκει με τη σειρά της εξ ολοκλήρου στη Sund & Bælt Holding A/S (στο εξής: Sund & Bælt), που ανήκει εξ ολοκλήρου στο Δανικό Δημόσιο, και στη Svensk-Danska Broförbindelsen AB (στο εξής: SVEDAB), που ανήκει εξ ολοκλήρου στο Σουηδικό Δημόσιο (στο εξής, από κοινού: οι μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας).

4 Η Κοινοπραξία κατέχει, διαχειρίζεται, χρηματοδοτεί, κατασκευάζει και εκμεταλλεύεται τα 16 χιλιόμετρα της σύνδεσης του στενού του Øresund που συνδυάζει σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο μεταξύ του Kastrup (Δανία) και του Limhamn (Σουηδία).

1 Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

Γ. Η μόνιμη ζεύξη, οι εσωτερικές συνδέσεις με την ενδοχώρα και τα σχετικά μέτρα

5 Η μόνιμη ζεύξη του στενού του Øresund αποτελείται από γέφυρα με διόδια μήκους 16 χλμ., την τεχνητή νήσο Peberholm (Δανία) και εν μέρει υποθαλάσσια σήραγγα, για τη διασφάλιση της οδικής και σιδηροδρομικής κυκλοφορίας μεταξύ της σουηδικής ακτής και της δανικής νήσου Amager (στο εξής: μόνιμη ζεύξη). Πρόκειται για τη γέφυρα που συνδυάζει οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο με το μεγαλύτερο μήκος στην Ευρώπη. Κατασκευάστηκε μεταξύ των ετών 1995 και 2000 και αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον Ιούλιο του 2000. Το έργο αυτό ήταν ένα από τα έργα προτεραιότητας των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφοράς (ΤΕΝ-Τ) που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1994.

6 Οι νομικές και επιχειρησιακές πτυχές της κατασκευής και της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης διέπονται από:

– τη συνθήκη της 23ης Μαρτίου 1991 μεταξύ της Δανικής και της Σουηδικής Κυβερνήσεως για τη μόνιμη ζεύξη του στενού του Øresund (στο εξής: διακυβερνητική συμφωνία), κυρωθείσα από το Βασίλειο της Σουηδίας στις 8 Αυγούστου 1991 και από το Βασίλειο της Δανίας στις 24 Αυγούστου 1994·

– τη συμφωνία της 27ης Ιανουαρίου 1992 για τη σύσταση της Κοινοπραξίας που συνήφθη μεταξύ των μητρικών εταιριών της Κοινοπραξίας (στο εξής: συμφωνία Κοινοπραξίας).

7 Το άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπει τη σύσταση της Κοινοπραξίας «που θα κατέχει [τις μητρικές εταιρίες] και θα φέρει, ως ενιαία οντότητα, για λογαριασμό αμφοτέρων, την ευθύνη του σχεδιασμού του έργου και κάθε άλλης προπαρασκευαστικής εργασίας για τη μόνιμη ζεύξη, περιλαμβανομένης της χρηματοδότησης, της κατασκευής και της εκμετάλλευσής της».

8 Τα άρθρα 14 και 15 της διακυβερνητικής συμφωνίας, η παράγραφος 4 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της διακυβερνητικής συμφωνίας και το σημείο 4, παράγραφος 6, της συμφωνίας Κοινοπραξίας προβλέπουν, κατ' ουσίαν, ότι τα διόδια που εισπράττονται από τους χρήστες της μόνιμης ζεύξης καθώς και τα ετήσια τέλη χρήσης της σιδηροδρομικής γραμμής που βρίσκεται κατά μήκος της μόνιμης ζεύξης προορίζονται για την κάλυψη των εξόδων σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης της μόνιμης ζεύξης καθώς και την κατασκευή των εσωτερικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα. Η Κοινοπραξία καθορίζει και εισπράττει τα διόδια, σύμφωνα με τις αρχές που συμφωνήθηκαν μεταξύ της Σουηδικής και της Δανικής Κυβερνήσεως.

9 Το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπει ότι «[το Βασίλειο της] Δανία[ς] και [το Βασίλειο της] Σουηδία[ς] αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα δάνεια της Κοινοπραξίας καθώς και από τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση [και ότι] τα δύο κράτη φέρουν εξίσου την ευθύνη για κάθε σύμπραξη». Συναφώς, το σημείο 4, παράγραφος 3, της συμφωνίας Κοινοπραξίας διευκρινίζει ότι «[ο]ι κεφαλαιακές απαιτήσεις της Κοινοπραξίας για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου και την κατασκευή της σύνδεσης του Øresund, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από τις λογιστικές ζημίες που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφότου δοθεί στην κυκλοφορία η μόνιμη ζεύξη πρέπει, σύμφωνα με τους όρους της διακυβερνητικής συμφωνίας, να ικανοποιηθούν με τη λήψη δανείων ή την έκδοση χρηματοπιστωτικών μέσων στην ανοιχτή αγορά με εξασφαλίσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων από τη Σουηδική και τη Δανική Κυβέρνηση».

10 Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της διακυβερνητικής συμφωνίας, καμία προμήθεια εγγύησης δεν εισπράττεται από το Δανικό και το Σουηδικό Δημόσιο έναντι των «εγγυητικών δεσμεύσεων που ανέλαβαν όσον αφορά τα δάνεια της Κοινοπραξίας και τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση».

11 Πέραν της μόνιμης ζεύξης, το έργο περιλαμβάνει επίσης χερσαίες οδικές και σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις που συνδέουν τα δύο άκρα της μόνιμης ζεύξης με τις οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές της ενδοχώρας στη Δανία και τη Σουηδία (στο εξής: εσωτερικές συνδέσεις). Σύμφωνα με το άρθρο 8 της διακυβερνητικής συμφωνίας, η ευθύνη κατασκευής των εσωτερικών συνδέσεων υπάγεται στην αρμοδιότητα κάθε κράτους για την επικράτειά του. Στις μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας έχουν ανατεθεί από τα αντίστοιχα κράτη τα καθήκοντα σχετικά με τον σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και την εκμετάλλευση των εσωτερικών συνδέσεων (βλ. αιτιολογική σκέψη 25 της προσβαλλόμενης απόφασης). Σύμφωνα με το άρθρο 17 της διακυβερνητικής συμφωνίας και το σημείο 2, παράγραφος 5, της συμφωνίας Κοινοπραξίας, το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας συμφώνησαν ότι δεν απαιτείται καταβολή διοδίων για τη χρήση των εσωτερικών οδικών συνδέσεων από τα οχήματα εφόσον χρησιμοποιούν τη μόνιμη ζεύξη.

Δ. Διοικητική διαδικασία

12 Με επιστολή της 1ης Αυγούστου 1995, η Κοινοπραξία ενημέρωσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η Δανική και η Σουηδική Κυβέρνηση της παρείχαν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον εγγύηση που κάλυπτε τα δάνεια και τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που είχαν συναφθεί για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης (στο εξής: κρατικές εγγυήσεις) και ζήτησε από την Επιτροπή να επιβεβαιώσει ότι οι εγγυήσεις αυτές δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή απάντησε με δύο όμοιες επιστολές της 27ης Οκτωβρίου 1995 που απευθύνονταν αντιστοίχως στο Δανικό και το Σουηδικό Δημόσιο και διευκρίνισε ότι οι κρατικές εγγυήσεις συνδέονταν με έργο υποδομής δημοσίου συμφέροντος το οποίο έπρεπε να θεωρηθεί δημόσιο αγαθό για τη βελτίωση της υποδομής των υπηρεσιών μεταφορών των χωρών αυτών και ότι η εγγύηση των επενδύσεων σε δημόσια αγαθά δεν έπρεπε, κατ' αρχήν, να θεωρηθεί χορήγηση κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν απαιτούνταν να της κοινοποιηθούν οι κρατικές εγγυήσεις.

13 Το Δανικό και το Σουηδικό Δημόσιο ουδέποτε κοινοποίησαν επίσημα στην Επιτροπή τον τρόπο χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης.

14 Στις 17 Απριλίου 2013 η HH Ferries υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή, υποστηρίζοντας ότι οι κρατικές εγγυήσεις συνιστούσαν παράνομες κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και ήταν μη συμβατές προς την εσωτερική αγορά (οι υποθέσεις πρωτοκολλήθηκαν υπό στοιχεία SA.36558 για τη Δανία και SA.36662 για τη Σουηδία).

[*παραλειπόμενα*]

18 Στις 15 Σεπτεμβρίου 2014 το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας υπέβαλαν στην Επιτροπή κοινή δήλωση (στο εξής: δεσμεύσεις), διευκρινίζοντας τα ακόλουθα σημεία:

– οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονται στην κάλυψη του συσσωρευόμενου ανά πάσα στιγμή πραγματικού χρέους της Κοινοπραξίας·

– οι κρατικές εγγυήσεις και κάθε άλλο οικονομικό πλεονέκτημα, ιδίως φορολογικό, που θα μπορούσε να λάβει η Κοινοπραξία περιορίζονται μόνο στην πραγματική περίοδο εξόφλησης του χρέους· ως εκ τούτου, η Κοινοπραξία δεν θα λάβει κανένα όφελος κατόπιν της πλήρους εξόφλησης του χρέους της·

– σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο να συνάψει η Κοινοπραξία νέα δάνεια που θα καλυφθούν από κρατικές εγγυήσεις ή που το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας χορηγήσουν στην Κοινοπραξία καινούρια οικονομικά πλεονεκτήματα μετά το τέλος του 2040, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να κοινοποιήσουν τα μέτρα αυτά στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ·

– το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την Επιτροπή σε ετήσια βάση σχετικά με τις εξελίξεις που αφορούν την εξόφληση του χρέους της Κοινοπραξίας.

Ε. Προσβαλλόμενη απόφαση

19 Στις 15 Οκτωβρίου 2014 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2014) 7358 τελικό σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις SA.36558 (2014/NN) και SA.38371 (2014/NN) – Δανία καθώς και SA.36662 (2014/NN) – Σουηδία, σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση του έργου υποδομής της μόνιμης οδικής και σιδηροδρομικής ζεύξης του στενού του Øresund (ΕΕ 2014, C 418, σ. 1, και ΕΕ 2014, C 437, σ. 1) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Η Επιτροπή περιόρισε την εξέτασή της στα ακόλουθα μέτρα (αιτιολογικές σκέψεις 50 έως 55 της προσβαλλόμενης απόφασης):

– στις κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία για τα δάνεια που συνάφθηκαν με σκοπό τη χρηματοδότηση της κατασκευής και της εκμετάλλευσης του έργου υποδομής της μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund·

– στα ακόλουθα φορολογικά μέτρα που ελήφθησαν στη Δανία:

  – τη μεταφορά των ζημιών που εφαρμόζεται στην Κοινοπραξία,

  – την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εφαρμόζεται στην Κοινοπραξία,

  – το καθεστώς κοινής φορολογίας·

– στα μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης που χορηγήθηκαν στις μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας για τη χρηματοδότηση του σχεδιασμού, της κατασκευής και της εκμετάλλευσης των εσωτερικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.

20 Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η απόφασή της δεν κάλυπτε ενδεχόμενα άλλα μέτρα που ελήφθησαν από το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας υπέρ της Κοινοπραξίας, της A/S Øresund, της SVEDAB, της Sund & Bælt ή οποιασδήποτε άλλης συνδεδεμένης εταιρίας (αιτιολογική σκέψη 56 της προσβαλλόμενης απόφασης).

1. Ύπαρξη ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ

[*παραλειπόμενα*]

23 Όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις και τα φορολογικά μέτρα που ελήφθησαν από τη Δανία σχετικά με την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και τη μεταφορά των ζημιών (στο εξής: δανικές φορολογικές ενισχύσεις) που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της κατασκευής και της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης, η Επιτροπή έκρινε ότι συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (αιτιολογική σκέψη 107 της προσβαλλόμενης απόφασης). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δύο κρατικές εγγυήσεις είχαν χορηγηθεί χωρίς την επιβολή όρων στις 27 Ιανουαρίου 1992, ημέρα της σύστασης της Κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 52 της προσβαλλόμενης απόφασης). Τα μέτρα μεταφοράς των ζημιών που ελήφθησαν από τη Δανία θεωρήθηκαν επιλεκτικά για την περίοδο από το 1991 έως το τέλος του 2001 και για την περίοδο από το 2013 και εφεξής. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Δανία σχετικά με την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων θεωρήθηκαν επιλεκτικά από το 1999 και εφεξής (αιτιολογικές σκέψεις 92 έως 97 και 99 έως 103 της προσβαλλόμενης απόφασης).

2. Χαρακτηρισμός ενίσχυσης ως νέας ή υφιστάμενης ενίσχυσης

24 Η Επιτροπή έκρινε ότι η εγγύηση που χορηγήθηκε από τη Δανία στην Κοινοπραξία για τα δάνειά της καθώς και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις υπέρ της Κοινοπραξίας αποτελούσαν νέες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 1999, L 83, σ. 1) (αιτιολογική σκέψη 109 της προσβαλλόμενης απόφασης).

25 Όσον αφορά την εγγύηση που χορηγήθηκε από τη Σουηδία υπέρ της Κοινοπραξίας, η οποία, κατά την Επιτροπή, είχε χορηγηθεί πριν από την προσχώρηση του Βασιλείου της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), την 1 Ιανουαρίου 1994, θεωρήθηκε ότι αποτελεί υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο β', σημείο i, του κανονισμού 659/1999 (αιτιολογική σκέψη 110 της προσβαλλόμενης απόφασης).

3. Εξέταση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ

26 Η Επιτροπή εξέτασε τη συμβατότητα των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, κατά το οποίο δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται προς την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της εκτέλεσης ενός σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: ΣΕΚΕΕ).

27 Η Επιτροπή έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι, αξιολογηθείσες από κοινού, οι κρατικές εγγυήσεις και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις υπέρ της Κοινοπραξίας ήταν αναγκαίες και αναλογικές προς την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού γενικού συμφέροντος, ιδίως με βάση τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας κατά τη διοικητική διαδικασία, σύμφωνα με τις οποίες, ειδικότερα, σε περίπτωση που ήταν απαραίτητο να συνάψει η Κοινοπραξία νέα δάνεια καλυπτόμενα από τις κρατικές εγγυήσεις ή να χορηγηθεί στην Κοινοπραξία άλλο οικονομικό πλεονέκτημα μετά το 2040, το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας θα το κοινοποιούσαν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (αιτιολογικές σκέψεις 122 έως 137 της προσβαλλόμενης απόφασης). Όσον αφορά τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις, η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι σκοπός τους ήταν να συμβάλουν στη βιωσιμότητα του έργου, μειώνοντας την περίοδο εξόφλησης των δανείων της Κοινοπραξίας και περιορίζοντας τον σχετικό κίνδυνο. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις περιόριζαν τον κίνδυνο που συνδεόταν με τις κρατικές εγγυήσεις και, ως εκ τούτου, το πλεονέκτημα που προέκυπτε από αυτές και ότι το πλεονέκτημα των κρατικών εγγυήσεων και το πλεονέκτημα των δανικών φορολογικών ενισχύσεων ήταν αλληλένδετα (σκέψη 133 της προσβαλλόμενης απόφασης).

28 Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν από το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας καθώς και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις ήταν συμβατές βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ και ότι δεν ήταν απαραίτητο να υποβληθούν προτάσεις για τη λήψη κατάλληλων μέτρων στο Βασίλειο της Σουηδίας (αιτιολογικές σκέψεις 138 και 139 της προσβαλλόμενης απόφασης).

4. Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

29 Η Επιτροπή έκρινε, με τις αιτιολογικές σκέψεις 138 και 140 έως 153 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα οικεία μέτρα ενίσχυσης θα έπρεπε να θεωρηθούν μη συμβατά προς την εσωτερική αγορά, οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούσαν να ανακτηθούν από το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, διότι μια τέτοια ανάκτηση θα ήταν αντίθετη προς γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1,

του κανονισμού 659/1999. Έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι συνέτρεχαν, εν προκειμένω, εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούσαν ότι η Κοινοπραξία καθώς και το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, μπορούσαν να αντλούν θεμιτώς δικαιολογημένη εμπιστοσύνη από το γεγονός ότι οι κρατικές εγγυήσεις και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία δεν θα ετίθεντο υπό αμφισβήτηση. Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η θέση της, το 1992, ήταν ότι η κατασκευή και η εκμετάλλευση έργων υποδομής δεν συνιστούσε οικονομική δραστηριότητα. Εντούτοις, τόσο η πρακτική των αποφάσεών της όσο και η νομολογία της Ένωσης σχετικά με την έννοια της «οικονομικής δραστηριότητας» όσον αφορά τη χρηματοδότηση της κατασκευής και της εκμετάλλευσης έργων υποδομής εξελίχθηκαν μετά την έκδοση των αποφάσεων της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Aéroports de Paris κατά Επιτροπής (T-128/98, EU:T:2000:290), της 17ης Δεκεμβρίου 2008, Ryanair κατά Επιτροπής (T-196/04, EU:T:2008:585), και της 24ης Μαρτίου 2011, Freistaat Sachsen και Land Sachsen-Anhalt κατά Επιτροπής (T-443/08 και T-455/08, EU:T:2011:117), η δε τελευταία απόφαση επικυρώθηκε με την απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Mitteldeutsche Flughafen και Flughafen Leipzig-Halle κατά Επιτροπής (C-288/11 P, EU:C:2012:821) (αιτιολογικές σκέψεις 61 έως 66 της προσβαλλόμενης απόφασης). Επιπλέον, οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν ενημερώσει το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, το 1995, ότι οι κρατικές εγγυήσεις δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή έκρινε ότι το τελευταίο αυτό συμπέρασμα που περιέχεται στις από 27ης Οκτωβρίου 1995 επιστολές της, οι οποίες απευθύνονται στο Βασίλειο της Δανίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας, εκτεινόταν στις δανικές φορολογικές ενισχύσεις, στο μέτρο που αφορούσαν ένα έργο υποδομής που, την εποχή εκείνη, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελεί οικονομική δραστηριότητα. Κατά την Επιτροπή, δεν ήταν αναγκαίο να καθοριστεί κατά πόσον αυτή η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη εκτεινόταν πέραν της απόφασης της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Aéroports de Paris κατά Επιτροπής (T-128/98, EU:T:2000:290), για τον λόγο ότι, εν πάση περιπτώσει, τα οικεία μέτρα ήταν συμβατά προς την εσωτερική αγορά (αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλόμενης απόφασης).

5. Συμπέρασμα

30 Η Επιτροπή αποφάσισε:

– βάσει της εκτίμησης της συμβατότητας των επίμαχων μέτρων και λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των δεσμεύσεων που ανέλαβαν το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, να μην προβάλει αντιρρήσεις έναντι των δανικών φορολογικών ενισχύσεων και των εγγυήσεων που χορήγησε το Βασίλειο της Δανίας στην Κοινοπραξία, με την αιτιολογία ότι οι ως άνω κρατικές ενισχύσεις έπρεπε να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ·

– ότι η εγγύηση που χορηγήθηκε στην Κοινοπραξία από το Βασίλειο της Σουηδίας αποτελούσε υφιστάμενη ενίσχυση και ότι, βάσει ιδίως των δεσμεύσεων του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, δεν ήταν αναγκαίο να κινηθεί η διαδικασία σχετικά με τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων·

– ότι το δανικό καθεστώς κοινής φορολογίας και τα ληφθέντα μέτρα ως προς τις μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας για τη χρηματοδότηση των εσωτερικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων στη Σουηδία και τη Δανία δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

31 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Φεβρουαρίου 2015, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

32 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Ιουνίου 2015, το Βασίλειο της Σουηδίας ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.

33 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 17 Ιουνίου 2015, το Βασίλειο της Δανίας ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.

34 Με αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2015, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε τις παρεμβάσεις αυτές. Το Βασίλειο της Σουηδίας και το Βασίλειο της Δανίας κατέθεσαν τα υπομνήματα παρέμβασής τους στις 28 Σεπτεμβρίου 2015.

35 Δεδομένου ότι τροποποιήθηκε η σύνθεση των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο έκτο τμήμα, στο οποίο και ανατέθηκε, ως εκ τούτου, η εκδίκαση της υπό κρίση υπόθεσης, στις 26 Σεπτεμβρίου 2016.

36 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

37 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

38 Το Βασίλειο της Σουηδίας και το Βασίλειο της Δανίας ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

III. Σκεπτικό

[*παραλειπόμενα*]

Β. Επί της ουσίας

55 Προς στήριξη του αιτήματός τους ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, πέντε λόγους. Ο πρώτος λόγος αφορά πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτίμησης υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, όσον αφορά, πρώτον, τα ληφθέντα μέτρα υπέρ των μητρικών εταιριών της Κοινοπραξίας για τη χρηματοδότηση των εσωτερικών σιδηροδρομικών συνδέσεων και, δεύτερον, τις κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Ο δεύτερος λόγος αφορά πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτίμησης όσον αφορά τη συμβατότητα των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία, υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ καθώς και πλάνη που αφορά τον μη χαρακτηρισμό ως κρατικής ενίσχυσης του δανικού καθεστώτος κοινής φορολόγησης. Ο τρίτος λόγος αφορά πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή καθόσον έκρινε, σε περίπτωση που οι κρατικές εγγυήσεις και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις προς την Κοινοπραξία θεωρηθούν ωστόσο μη συμβατές προς την εσωτερική αγορά, ότι είχε δημιουργηθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στην Κοινοπραξία και το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας όσον αφορά το γεγονός ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν θα αμφισβητούνταν βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και ότι δεν θα απαιτούνταν να καθοριστεί κατά πόσον η δικαιολογημένη αυτή εμπιστοσύνη εκτείνεται πέραν της απόφασης της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Aéroports de Paris κατά

Επιτροπής (T-128/98, EU:T:2000:290). Ο τέταρτος λόγος αφορά παράβαση της υποχρέωσης κίνησης της επίσημης διαδικασίας έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Ο πέμπτος λόγος αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης.

56 Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να εξεταστούν αυτοί οι λόγοι ακύρωσης καθόσον αφορούν, πρώτον, τα μέτρα που χαρακτηρίζονται ως κρατικές ενισχύσεις συμβατές προς την εσωτερική αγορά, ήτοι τις κρατικές εγγυήσεις και τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία για την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης, και, δεύτερον, τα μέτρα που θεωρήθηκαν ότι δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, ήτοι τα μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης προς τις μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας για την κατασκευή και την εκμετάλλευση των εσωτερικών σιδηροδρομικών συνδέσεων και το δανικό σύστημα κοινής φορολόγησης. Τρίτον, οι λόγοι αυτοί θα εξεταστούν στο μέτρο που προσάπτεται στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε και δεν έλαβε υπόψη το σωρευτικό αποτέλεσμα του συνόλου των μέτρων ενίσχυσης που χορηγήθηκαν στο έργο της μόνιμης ζεύξης. Τέταρτον, οι λόγοι αυτοί θα εξεταστούν στο μέτρο που επικρίνεται η διαπίστωση, σε περίπτωση που τα μέτρα ενισχύσεων που ελήφθησαν ως προς την Κοινοπραξία θεωρηθούν ωστόσο μη συμβατά προς την εσωτερική αγορά, ότι είχε δημιουργηθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας καθώς και στην Κοινοπραξία όσον αφορά το γεγονός ότι δεν θα αμφισβητούνταν τα μέτρα ενίσχυσης υπέρ της Κοινοπραξίας βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

57 Κατ' αρχάς, όσον αφορά τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που θεωρούνται συμβατά κατόπιν της προκαταρκτικής εξέτασης, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει αρχικά να εξεταστεί ο τέταρτος λόγος ακύρωσης που αποσκοπεί στο να καταδείξει ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες που θα έπρεπε να την υποχρεώσουν να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

1. Επί του τέταρτου λόγου ακύρωσης, που αφορά την προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων μερών, όσον αφορά τα μέτρα που χαρακτηρίστηκαν ως κρατικές ενισχύσεις χορηγηθείσες στην Κοινοπραξία

58 Στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ακύρωσης, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν ρητώς στα επιχειρήματα που προέβαλαν στο πλαίσιο των δύο πρώτων λόγων, τα οποία αναδεικνύουν τις ασυνέπειες και ανακρίβειες στην ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις και τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις προς την Κοινοπραξία. Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη, πρώτον, κατά τον νομικό χαρακτηρισμό των κρατικών εγγυήσεων υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και, δεύτερον, κατά την εξέταση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά. Ο ανεπαρκής και ελλιπής χαρακτήρας της ανάλυσης της Επιτροπής συνιστά ένδειξη για την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών που αντιμετώπισε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης και των «αμφιβολιών» της, ως προς τον χαρακτηρισμό και τη συμβατότητα των αμφισβητούμενων μέτρων.

59 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Δανίας, αμφισβητεί την επιχειρηματολογία αυτή, παραπέμποντας ιδίως στα ίδια επιχειρήματα που ανέπτυξε στο πλαίσιο της εξέτασης του πρώτου και του δευτέρου λόγου ακύρωσης.

60 Κατά τη νομολογία, όταν η Επιτροπή, μετά από πρώτη εξέταση στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΕΚ, δεν μπορεί να κρίνει ούτε αν το επίμαχο κρατικό μέτρο δεν συνιστά «ενίσχυση» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ούτε ότι, αν χαρακτηρισθεί ενίσχυση, συμβιβάζεται με τη Συνθήκη ΛΕΕ ή όταν η διαδικασία αυτή δεν της επέτρεψε να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά την κρίση της συμβατότητας του εν λόγω μέτρου προς την κοινή αγορά, τότε το θεσμικό αυτό όργανο οφείλει να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, χωρίς να διαθέτει προς τούτο διακριτική ευχέρεια (βλ. απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, British Aggregates κατά Επιτροπής, C-487/06 P, EU:C:2008:757, σκέψη 113 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 10ης Μαΐου 2005, Ιταλία κατά

Επιτροπής, C-400/99, EU:C:2005:275, σκέψη 48). Η υποχρέωση αυτή επιβεβαιώνεται άλλωστε ρητώς από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 4, παράγραφος 4, και 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 (απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, British Aggregates κατά Επιτροπής, C-487/06 P, EU:C:2008:757, σκέψη 113).

61 Η έννοια των σοβαρών δυσχερειών έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Η ύπαρξη των δυσχερειών αυτών πρέπει να αναζητείται τόσο στις συνθήκες έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης όσο και στο περιεχόμενό της, κατά τρόπο αντικειμενικό, διά της σύγκρισης της αιτιολογίας της απόφασης με τα στοιχεία τα οποία διέθετε η Επιτροπή όταν αποφάνθηκε επί της συμβατότητας των επιδίκων ενισχύσεων με την κοινή αγορά (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2012, Ryanair κατά Επιτροπής, T-123/09, EU:T:2012:164, σκέψη 77 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξ αυτού συνάγεται ότι ο έλεγχος νομιμότητας που ασκεί το Γενικό Δικαστήριο επί της ύπαρξης σοβαρών δυσχερειών, εκ φύσεως, δεν μπορεί να περιορίζεται στην έρευνα περί πρόδηλης πλάνης εκτίμησης (βλ. αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 2011, 3F κατά Επιτροπής, T-30/03 RENV, EU:T:2011:534, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 10ης Ιουλίου 2012, Smurfit Kappa Group κατά Επιτροπής, T-304/08, EU:T:2012:351, σκέψη 80 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συγκεκριμένα, απόφαση εκδοθείσα από την Επιτροπή χωρίς να κινηθεί η επίσημη διαδικασία εξέτασης μπορεί να ακυρωθεί για τον λόγο αυτόν και μόνο, συνεπεία της παράλειψης της κατ' αντιπαράθεση και εμπεριστατωμένης εξέτασης που προβλέπει η Συνθήκη ΛΕΕ, ακόμη και αν δεν έχει αποδειχθεί ότι οι επί της ουσίας εκτιμήσεις της Επιτροπής ήταν εσφαλμένες από νομικής απόψεως ή ως προς τα πραγματικά περιστατικά (βλ., συναφώς, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2010, British Aggregates κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-359/04, EU:T:2010:366, σκέψη 58).

62 Από τη νομολογία προκύπτει, επίσης, ότι ο ανεπαρκής ή ελλιπής χαρακτήρας της εξέτασης που διενεργεί η Επιτροπή κατά την προκαταρκτική διαδικασία εξέτασης αποτελεί ένδειξη περί της ύπαρξης σοβαρών δυσχερειών (βλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2014, Netherlands Maritime Technology Association κατά Επιτροπής, T-140/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1029, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Στις προσφεύγουσες εναπόκειται να αποδείξουν την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών, απόδειξη την οποία μπορούν να προσκομίσουν βάσει δέσμης συγκλινουσών ενδείξεων (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Μαρτίου 2015, Pollmeier Massivholz κατά Επιτροπής, T-89/09, EU:T:2015:153, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64 Ακριβώς με γνώμονα αυτή τη νομολογία πρέπει να εξεταστεί η επιχειρηματολογία που προβλήθηκε στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου ακύρωσης, σχετικά με τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων υπέρ της Κοινοπραξίας που κηρύχθηκαν συμβατά προς την εσωτερική αγορά. Η ως άνω επιχειρηματολογία διαιρείται σε δύο σκέλη, που αφορούν, πρώτον, την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση του νομικού χαρακτηρισμού των κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και, δεύτερον, την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων υπέρ της Κοινοπραξίας υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

α) Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση του νομικού χαρακτηρισμού των κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ

65 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του τέταρτου λόγου ακύρωσης, η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών υποδιαιρείται, κατ' ουσίαν, σε τέσσερις αιτιάσεις, που αφορούν ανεπαρκή και ελλιπή εκτίμηση, πρώτον, του άνευ επιβολής όρων χαρακτήρα της χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων κατά την ημερομηνία σύστασης της Κοινοπραξίας, του νομικώς εκτελεστού δικαιώματος της Κοινοπραξίας να λάβει χρηματοδότηση υπό την εγγύηση του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας κατά την ημερομηνία αυτή, της δυνατότητας τρίτων να προβάλουν το δικαίωμα αυτό στο μέτρο που η

Κοινοπραξία ενεργεί εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της και του αριθμού των εγγυήσεων, δεύτερον, του ζητήματος αν οι κρατικές εγγυήσεις συνιστούσαν ατομικές ενισχύσεις ή καθεστώτα ενισχύσεων, τρίτον, του ζητήματος αν οι σουηδικές εγγυήσεις συνιστούσαν νέα ενίσχυση ή υφιστάμενη ενίσχυση και, τέταρτον, του ζητήματος αν οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονταν στη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης.

66 Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 60 έως 63 ανωτέρω.

67 Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να εξεταστεί κατ' αρχάς η δεύτερη αιτίαση, που αφορά τη διαπίστωση ότι οι κρατικές εγγυήσεις αποτελούν καθεστώτα ενισχύσεων.

68 Στην περίπτωση καθεστώτος ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να περιοριστεί στη μελέτη των γενικών χαρακτηριστικών του επίμαχου καθεστώτος, χωρίς να υποχρεούται να εξετάσει κάθε συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμογής του, προκειμένου να εξακριβώσει αν το καθεστώς αυτό περιλαμβάνει στοιχεία ενίσχυσης (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2011, Επιτροπή και Ισπανία κατά Government of Gibraltar και Ηνωμένου Βασιλείου, C-106/09 P και C-107/09 P, EU:C:2011:732, σκέψη 122). Επιπλέον, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες για τις ατομικές ενισχύσεις και για τα καθεστώτα ενισχύσεων σύμφωνα με τις διάφορες ανακοινώσεις της Επιτροπής επί των εγγυήσεων, για παράδειγμα στον τρόπο με τον οποίο πρέπει να υπολογιστεί το στοιχείο ενίσχυσης.

69 Με την αιτίαση αυτή, οι προσφεύγουσες προβάλλουν, πρώτον, αντιφάσεις κατά τη σύνταξη της προσβαλλόμενης απόφασης, δεύτερον, απουσία εξέτασης των κρατικών εγγυήσεων υπό το πρίσμα της έννοιας του «καθεστώτος» ενισχύσεων και, τρίτον, πλάνη περί το δίκαιο καθότι οι κρατικές εγγυήσεις δεν εμπίπτουν σε κανέναν από τους δύο ορισμούς του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 659/1999. Οι εν λόγω ελλείψεις και αντιφάσεις στην εξέταση αποτελούν ένδειξη ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των κρατικών εγγυήσεων ως «καθεστώτων» ενισχύσεων. Κατ' ουσίαν, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι κρατικές εγγυήσεις έπρεπε να εξεταστούν ως ad hoc ατομικές εγγυήσεις ισάριθμες προς τα δάνεια και τα χρηματοδοτικά μέσα που αναλήφθηκαν από την Κοινοπραξία για την κατασκευή και εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης τα οποία καλύπτονται από τις εν λόγω εγγυήσεις.

70 Η Επιτροπή αμφισβητεί την εκτίμηση αυτή και φρονεί, πρώτον, ότι, όπως προκύπτει σαφώς από την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, οι κρατικές εγγυήσεις εξετάστηκαν ως καθεστώς ενισχύσεων και ότι κάθε συγκεκριμένη δανειακή εγγύηση για την εφαρμογή του καθεστώτος εγγυήσεων που παραχωρήθηκε οριστικά το 1992 αποτελούσε ατομική ενίσχυση που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού, και όχι ατομική ενίσχυση ad hoc. Δεύτερον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι κρατικές εγγυήσεις εμπίπτουν στον ορισμό των καθεστώτων ενισχύσεων που παρατίθεται στο άρθρο 1, στοιχείο δ', δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για ενισχύσεις «μη συνδεόμενες με συγκεκριμένο [έργο]», επειδή καλύπτουν συγχρόνως την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης και χορηγήθηκαν για αόριστο χρονικό διάστημα και για απροσδιόριστο ποσό, έστω και αν περιορίζονται στην περίοδο που απαιτείται για την εξόφληση της οφειλής της Κοινοπραξίας. Συναφώς, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, κατά τον χρόνο που χορηγήθηκαν οι ως άνω ενισχύσεις, το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας δεν γνώριζαν πόσος χρόνος θα απαιτούνταν για την εξόφληση της οφειλής και ποιο ήταν το μέγεθος της οφειλής αυτής και ότι, αν οι κρατικές εγγυήσεις ερμηνευόταν ως συνδεόμενες με «συγκεκριμένο [έργο]», δεν θα μπορούσε ποτέ να αμφισβητήσει τυχόν μέτρα ενισχύσεων που ελήφθησαν για γενικούς σκοπούς, πράγμα που θα έθετε σε κίνδυνο την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

71 Το Βασίλειο της Δανίας υποστηρίζει την άποψη ότι οι κρατικές εγγυήσεις πρέπει να θεωρούνται ως μία ή δύο ατομικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 659/1999, που χορηγήθηκαν χωρίς την επιβολή όρων το 1992, και όχι ως ένα ή δύο καθεστώτα ενισχύσεων, δεδομένου ότι το σύνολο του οικονομικού οφέλους των εγγυήσεων παραχωρήθηκε στην Κοινοπραξία

κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Επισημαίνει, συναφώς, ότι οι κρατικές εγγυήσεις πράγματι συνδέονται, τόσο από πλευράς ποσού όσο και χρόνου, με το συγκεκριμένο έργο της μόνιμης ζεύξης. Απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, το Βασίλειο της Σουηδίας διατύπωσε άποψη παρόμοια με εκείνη του Βασιλείου της Δανίας και εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τον χαρακτηρισμό των κρατικών εγγυήσεων ως «καθεστώτος» ενισχύσεων κατά την έννοια του ορισμού που παρατίθεται στο άρθρο 1, στοιχείο δ', δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, με την αιτιολογία ότι αφορούν αποκλειστικά συγκεκριμένο έργο.

72 Οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι η άποψη του Βασιλείου της Δανίας, που μνημονεύεται στη σκέψη 71 ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθόσον έρχεται σε αντίθεση με την άποψη της Επιτροπής και καθόσον ο παρεμβαίνων πρέπει να περιορίζεται στην υποστήριξη, εν όλω ή εν μέρει, των αιτημάτων της Επιτροπής και να δέχεται την υπόθεση ως έχει, χωρίς να μπορεί να προβάλει άλλους λόγους.

73 Πρώτον, όσον αφορά τις προβαλλόμενες αντιφάσεις της προσβαλλόμενης απόφασης, πρέπει να επισημανθεί, όπως ακριβώς τονίζουν και οι προσφεύγουσες, ότι η απόφαση αυτή αναφέρεται ενίοτε στην «εγγύηση που χορηγήθηκε από το Δανικό Δημόσιο», στην «εγγύηση που χορηγήθηκε από το Σουηδικό Δημόσιο» (αιτιολογικές σκέψεις 109 και 110), στις «κρατικές εγγυήσεις» (αιτιολογικές σκέψεις 33, 51, 88, 114, 123, 124, 130, 131, 134 και 135), στις «εγγυήσεις» (αιτιολογικές σκέψεις 85 και 137), στις «δύο εγγυήσεις» (αιτιολογικές σκέψεις 34, 50, 52 και 129), στις «εγγυήσεις που χορηγήθηκαν από τη Δανία» (συμπέρασμα, πρώτο εδάφιο) ή ακόμη στην «εγγύηση που χορηγήθηκε στην Κοινοπραξία από τη Σουηδία» (συμπέρασμα, δεύτερο εδάφιο). Εντούτοις, στην αιτιολογική σκέψη 52 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δύο εγγυήσεις είχαν χορηγηθεί χωρίς την επιβολή όρων στις 27 Ιανουαρίου 1992, ημερομηνία κατά την οποία η Κοινοπραξία είχε συσταθεί και είχε νόμιμο δικαίωμα χρηματοδότησης μέσω των κρατικών εγγυήσεων. Στην αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εκτίμησε ότι, μολονότι οι ατομικές εγγυήσεις είχαν επιβεβαιωθεί και παραχωρηθεί έναντι κάθε πιστωτικού φορέα από το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, τούτο ουδόλως επηρέαζε το γεγονός ότι τα βασίλεια αυτά είχαν δεσμευθεί οριστικά να εγγυηθούν τις υποχρεώσεις της Κοινοπραξίας σχετικά με τα δάνεια και τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Η Επιτροπή κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα, στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι, με βάση ιδίως τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, δεν ήταν αναγκαίο να κινήσει τη διαδικασία για τα «καθεστώτα» υφιστάμενων ενισχύσεων, όσον αφορά την εγγύηση που χορήγησε το Βασίλειο της Σουηδίας (συμπέρασμα, δεύτερο εδάφιο). Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 111 έως 138 της προσβαλλόμενης απόφασης, η αξιολόγηση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων προς την εσωτερική αγορά ολοκληρώθηκε από την Επιτροπή με την παραδοχή ότι πρόκειται για ένα ή περισσότερα «καθεστώτα» ενισχύσεων, δεδομένου ότι η Επιτροπή περιορίστηκε να εκτιμήσει τα χαρακτηριστικά και τη συμβατότητα των εγγυήσεων όπως προβλέπονται στη διακυβερνητική συμφωνία και τη συμφωνία Κοινοπραξίας, χωρίς να εκτιμήσει κατά περίπτωση κάθε εγγύηση που καλύπτει έκαστο συγκεκριμένο δάνειο της Κοινοπραξίας.

74 Κατά συνέπεια, μολονότι η διατύπωση της προσβαλλόμενης απόφασης δεν είναι απολύτως ακριβής και συνεπής συναφώς, όπως προκύπτει από την ευρύτερη συλλογιστική της Επιτροπής και από το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εξέτασε τις κρατικές εγγυήσεις ως ένα ή δύο καθεστώτα ενισχύσεων που θεσπίστηκαν οριστικά το 1992 και αντιμετώπισε τις εγγυήσεις που χορηγήθηκαν μεταγενέστερα στο πλαίσιο έκαστου δανείου που έλαβε η Κοινοπραξία ως μεμονωμένες ενισχύσεις απορρέουσες από τα εν λόγω καθεστώτα ενισχύσεων.

75 Δεύτερον, όσον αφορά την απουσία εξέτασης των κρατικών εγγυήσεων υπό το πρίσμα της έννοιας του «καθεστώτος» ενισχύσεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επεξηγεί τους λόγους για τους οποίους οι κρατικές εγγυήσεις πρέπει να θεωρηθούν καθεστώτα ενισχύσεων, πράγμα που αποτελεί στοιχείο που υποδεικνύει ότι πραγματοποιήθηκε ανεπαρκής ή ελλιπής εξέταση.

76 Τρίτον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μπορεί να συναχθεί από την προσβαλλόμενη απόφαση, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι οι κρατικές εγγυήσεις εμπίπτουν στον ορισμό των καθεστώτων ενισχύσεων που παρατίθεται στο άρθρο 1, στοιχείο δ', δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, ήτοι «κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεόμενη με συγκεκριμένο [έργο] σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα ή/και για απροσδιόριστο ποσό», αρκεί η παρατήρηση ότι, εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση ουδόλως εκθέτει με ποιον τρόπο οι ενισχύσεις που περιέχονται στις κρατικές εγγυήσεις πληρούν την προϋπόθεση κατά την οποία η ενίσχυση δεν πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένο έργο.

77 Πράγματι, η διακυβερνητική συμφωνία, που προβλέπει στο άρθρο 12 ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας πρέπει «να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα δάνεια της Κοινοπραξίας καθώς και από τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση», φέρει τον τίτλο «Συνθήκη [...] περί μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund». Επιπλέον, το σημείο 4, παράγραφος 3, της συμφωνίας Κοινοπραξίας διευκρινίζει ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν «[τ]ις κεφαλαιακές απαιτήσεις της Κοινοπραξίας για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου και την κατασκευή της σύνδεσης του Øresund, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από τις λογιστικές ζημίες που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφότου δοθεί στην κυκλοφορία η μόνιμη ζεύξη». Εξάλλου, τα άρθρα 1 και 2 της διακυβερνητικής συμφωνίας και το παράρτημα 1 της εν λόγω συμφωνίας προβλέπουν συγκεκριμένα τη γεωγραφική θέση της μόνιμης ζεύξης καθώς και τις τεχνικές προδιαγραφές της. Επομένως, δεν πρόκειται για εγγυήσεις που χορηγήθηκαν για μια απροσδιόριστη γέφυρα.

78 Όπως υπογραμμίζουν οι προσφεύγουσες, στο πλαίσιο της διενεργηθείσας δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ εκτίμησης της συμβατότητας προς την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή έκρινε, στις αιτιολογικές σκέψεις 115 και 116 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η μόνιμη ζεύξη του Øresund ήταν «συγκεκριμένο, ακριβές και σαφώς καθορισμένο» έργο. Η Επιτροπή αναφέρθηκε στο άρθρο 2 και στο παράρτημα 1 της διακυβερνητικής συμφωνίας, τα οποία αποδείκνυαν ότι επρόκειτο για σχέδιο προσδιορισμένο κατά πολύ σαφή και συγκεκριμένο τρόπο όσον αφορά τόσο την τοποθεσία όσο και τον τεχνικό σχεδιασμό.

79 Αφενός, η δήλωση, κατά το στάδιο του χαρακτηρισμού των κρατικών εγγυήσεων, ότι πρόκειται για ένα ή δύο καθεστώτα ενισχύσεων, διότι η ενίσχυση από τις εγγυήσεις αυτές δεν συνδέεται με συγκεκριμένο έργο, και, αφετέρου, η δήλωση, κατά το στάδιο της εκτίμησης της συμβατότητας των μέτρων προς την εσωτερική αγορά, ότι οι κρατικές εγγυήσεις αφορούν σχέδιο το οποίο είναι «συγκεκριμένο, ακριβές και σαφώς καθορισμένο» φαίνονται αντιφατικές. Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, δεν πρόκειται για διαφορετικές νομικές έννοιες, αλλά για πραγματικό στοιχείο, αναφερόμενο στις αιτιολογικές σκέψεις 115 και 116 της προσβαλλόμενης απόφασης, το οποίο δεν δύναται να παραλλάσσεται αναλόγως της νομικής εκτίμησης.

80 Συναφώς, εσφαλμένως επίσης η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι κρατικές εγγυήσεις δεν πρέπει να θεωρηθούν ότι συνδέονται με «συγκεκριμένο» έργο, διότι οι ενισχύσεις που περιέχονται στις ως άνω κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν τόσο το στάδιο κατασκευής όσο και το στάδιο εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης. Ειδικότερα, καθόσον το επίθετο «συγκεκριμένο» σημαίνει «αυτό που είναι ορισμένο ως προς κάποιο στοιχείο», πρέπει να θεωρηθεί ότι οι ενισχύσεις σχετικά με τις κρατικές εγγυήσεις συνδέονται με συγκεκριμένο έργο για τον λόγο ότι καλύπτουν τα δάνεια της Κοινοπραξίας αποκλειστικά σε σχέση με το έργο της μόνιμης ζεύξης, περιλαμβανομένου του σταδίου εκμετάλλευσης και εξαιρουμένων άλλων έργων ή δραστηριοτήτων. Ο «αόριστος» χαρακτήρας του σταδίου της εκμετάλλευσης, τον οποίο υπογραμμίζει η Επιτροπή, δεν αφορά το συγκεκριμένο έργο κατά κυριολεξία, αλλά αφορά στην πραγματικότητα την εκτίμηση του περιορισμένου ή μη χαρακτήρα των κρατικών εγγυήσεων, στο πλαίσιο της εκτίμησης της συμβατότητάς τους. Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, κατ' ουσίαν, τα μέτρα ενισχύσεων ελήφθησαν εν προκειμένω «για γενικούς σκοπούς», τούτο επίσης φαίνεται να αντιφάσκει προς τις αιτιολογικές σκέψεις 51 και 131 της

προσβαλλόμενης απόφασης, κατά τις οποίες οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονται στον σχεδιασμό, την κατασκευή και την εκμετάλλευση αποκλειστικά της μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund, αποκλειόμενης οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας.

81 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή αντιμετώπιζε, κατά την προκαταρκτική διαδικασία εξέτασης, σοβαρές δυσχέρειες όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των κρατικών εγγυήσεων ως «καθεστώτων» ενισχύσεων.

82 Πλην όμως, τα ζητήματα που θέτει η παρούσα υπόθεση, τα οποία συνίστανται στο κατά πόσον οι εγγυήσεις αποτελούν ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενισχύσεων που εγκρίθηκαν το 1992, μία ή δύο ad hoc μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν χωρίς την επιβολή όρων το 1992 ή ακόμη και ad hoc μεμονωμένες ενισχύσεις ισάριθμες προς τα δάνεια της Κοινοπραξίας που καλύπτονται από τις κρατικές εγγυήσεις, συνδέονται άρρηκτα με την εξέταση της δεύτερης αιτίασης του πρώτου σκέλους, αλλά και της πρώτης αιτιάσεως, που αφορά τον προσδιορισμό της ημερομηνίας της άνευ επιβολής όρων χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων στην Κοινοπραξία και του αριθμού των εγγυήσεων. Επιπλέον, όπως αναγνωρίζει και η ίδια η Επιτροπή, τα ζητήματα που εγείρονται στο πλαίσιο των δύο πρώτων αιτιάσεων του πρώτου σκέλους του τέταρτου λόγου ακύρωσης έχουν επίσης συνέπειες όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των κρατικών εγγυήσεων υπό το πρίσμα της έννοιας της «υφιστάμενης» ενίσχυσης, που ορίζεται στο άρθρο 1, στοιχείο β′, σημεία i) και iv), του κανονισμού 659/1999, την οποία αφορά η τρίτη αιτίαση.

83 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η δεύτερη αιτίαση του πρώτου σκέλους του τέταρτου λόγου ακύρωσης και, κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του ως άνω λόγου στο σύνολό του, χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί της πρώτης και της τρίτης αιτίασης, ούτε επί της επιχειρηματολογίας του Βασιλείου της Δανίας, που μνημονεύεται στη σκέψη 71 ανωτέρω. Επομένως, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον χαρακτήρισε τις κρατικές εγγυήσεις ως «καθεστώτα» ενισχύσεων χωρίς να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας και να διαβιβάσει στην Επιτροπή το σύνολο της ανάλυσης σχετικά με την ημερομηνία χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων, τον αριθμό τους και την ιδιότητά τους ως νέων ή υφισταμένων ενισχύσεων.

[*παραλειπόμενα*]

β) Επί του δεύτερου σκέλους, που αφορά την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ

85 Στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του τέταρτου λόγου ακύρωσης, οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά. Κατ' ουσίαν, προβάλλουν επτά αιτιάσεις. Πρώτον, η Επιτροπή παρέλειψε να προσδιορίσει ποσοτικά το στοιχείο ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων. Δεύτερον, παρέλειψε να εξετάσει κατά πόσον υφίσταντο οι προϋποθέσεις κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων. Τρίτον, προέβη σε ανεπαρκή και ελλιπή ανάλυση της διάκρισης μεταξύ των φάσεων κατασκευής και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης και δεν εξέτασε τη συμβατότητα των κρατικών εγγυήσεων αποκλειστικά ως προς το στάδιο εκμετάλλευσης. Τέταρτον, προέβη σε ανεπαρκή και ελλιπή ανάλυση όσον αφορά το ζήτημα του χρονικού και ποσοτικού περιορισμού των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων. Πέμπτον, προέβη σε ανεπαρκή και ελλιπή ανάλυση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των κρατικών εγγυήσεων και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων. Έκτον, δεν εξέτασε την αρνητική επίδραση των εν λόγω ενισχύσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές και παρέλειψε να εφαρμόσει το λεγόμενο κριτήριο της «στάθμισης». Έβδομον, προέβη σε ανεπαρκή και ελλιπή ανάλυση, κατ' ουσίαν, της σχέσης μεταξύ των φορολογικών πλεονεκτημάτων και των κρατικών εγγυήσεων.

86 Η Επιτροπή, προκαταρκτικά, θεωρεί ότι οι προσφεύγουσες, με τη γενική τους επιχειρηματολογία, καλούν το Γενικό Δικαστήριο να ελέγξει τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης υπό το πρίσμα των πρακτικών και των κατευθυντήριων γραμμών που υφίσταντο κατά τον χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, και όχι υπό το πρίσμα των πρακτικών και γραμμών που υφίσταντο κατά την ημερομηνία χορήγησης των κρατικών ενισχύσεων, πράγμα που είναι εσφαλμένο από νομικής απόψεως. Υπενθυμίζει, υποστηριζόμενη ως προς αυτό από το Βασίλειο της Δανίας, ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων για την αξιολόγηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης, της 22ας Μαΐου 2002 (ΕΕ 2002, C 119, σ. 22), η συμβατότητα των ενισχύσεων πρέπει να αξιολογείται σύμφωνα με τα ουσιαστικά κριτήρια που ορίζονται σε οιαδήποτε ισχύουσα νομική πράξη κατά τον χρόνο χορήγησής τους. Όμως, κατά την Επιτροπή, οι κρατικές εγγυήσεις είχαν χορηγηθεί οριστικά τον Ιανουάριο του 1992, όταν συστάθηκε η Κοινοπραξία.

[παραλειπόμενα]

90 Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει πρώτα να εξεταστεί η δεύτερη, η τρίτη και η τέταρτη αιτίαση και στη συνέχεια να εξεταστούν από κοινού η πρώτη, η πέμπτη και η έκτη αιτίαση και τέλος η έβδομη αιτίαση.

1) Επί της δεύτερης αιτίασης, που αφορά την απουσία ελέγχου σχετικά με την ύπαρξη των προϋποθέσεων κατάπτωσης των εγγυήσεων

91 Οι προσφεύγουσες αναφέρονται, κατ' ουσίαν, στα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του λόγου που αφορά πλάνη περί το δίκαιο συνισταμένης στη μη εξέταση της ύπαρξης των προϋποθέσεων κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων, σύμφωνα με το σημείο 5.3 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων [107] και [108 ΣΛΕΕ] στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ 2008, C 155, σ. 10, στο εξής: ανακοίνωση για τις εγγυήσεις του 2008).

92 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι δεν εξακρίβωσε αν υφίσταντο τέτοιες προϋποθέσεις κατάπτωσης. Εκτιμά ωστόσο ότι δεν ήταν αναγκαίες, δεδομένου ότι η ανακοίνωση για τις εγγυήσεις του 2008 δεν εφαρμοζόταν ratione temporis σε καθεστώς ενίσχυσης που χορηγήθηκε το 1992. Επιπλέον, φρονεί ότι η υπό κρίση είναι μια πολύ ειδική περίπτωση, ήτοι σύμπραξη δημοσίων επιχειρήσεων συσταθείσα με τον συγκεκριμένο σκοπό της κατασκευής και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης και όχι για νομικό πρόσωπο της Δανίας ή της Σουηδίας το οποίο δύναται να κηρυχθεί σε πτώχευση από τα δικαστήρια αυτών των κρατών μελών. Υπογραμμίζει ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας ασκούν πλήρη στρατηγικό και επιχειρησιακό έλεγχο επί της Κοινοπραξίας, τον οποίον δεν διαθέτουν υπό κανονικές συνθήκες τα κράτη μέλη επί ανεξάρτητου ιδιωτικού φορέα στον οποίον παρέχεται εγγύηση. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι τέτοιες προϋποθέσεις κατάπτωσης της εγγύησης, εν πάση περιπτώσει, θα ήταν κατά πάσα πιθανότητα μη συμβατές προς τη διακυβερνητική συμφωνία.

93 Προκαταρκτικώς, το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί ότι δεν είναι αναγκαίο να ελεγχθεί κατά πόσον το σημείο 5.3 της ανακοίνωσης για τις εγγυήσεις του 2008 εφαρμοζόταν στη συγκεκριμένη περίπτωση, στον βαθμό που, όπως η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε, η απαίτηση τέτοιων προϋποθέσεων υφίστατο ήδη από το 1992, ημερομηνία η οποία έγινε δεκτή στην προσβαλλόμενη απόφαση ως ημερομηνία χορήγησης των εγγυήσεων. Συγκεκριμένα, το έγγραφο της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη SG(89) D/4328, της 5ης Απριλίου 1989, ανέφερε ήδη ότι «[η] Επιτροπή θα δ[εχόταν] τις εγγυήσεις μόνον εφόσον η κατάπτωσή τους συνδ[εόταν] συμβατικά με ειδικούς όρους οι οποίοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν και την υποχρεωτική κήρυξη πτώχευσης της δικαιούχου επιχείρησης ή άλλη παρόμοια διαδικασία [και ότι] οι προϋποθέσεις αυτές [θα έπρεπε] να συμφωνηθούν κατά την αρχική και μόνη εξέταση των κρατικών εγγυήσεων στο πλαίσιο των κανονικών διαδικασιών του άρθρου [108], παράγραφος 3, [ΣΛΕΕ], κατά το στάδιο της χορήγησης».

94 Στον συγκεκριμένο τομέα των κρατικών ενισχύσεων, ο δικαστής της Ένωσης είχε ήδη την ευκαιρία να τονίσει ότι η Επιτροπή μπορούσε να θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για την άσκηση της εξουσίας της εκτίμησης και ότι, εφόσον δεν παρέκκλιναν από τους κανόνες της συνθήκης ΛΕΕ, οι ενδεικτικοί κανόνες τους οποίους περιείχαν δέσμευαν αυτό το θεσμικό όργανο (βλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2002, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, C-382/99, Συλλογή, EU:C:2002:363, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επισημαίνεται ακόμη ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας κανόνες συμπεριφοράς και αναγγέλλοντας με τη δημοσίευσή τους ότι θα τους εφαρμόζει πλέον στις περιπτώσεις που οι κανόνες αυτοί αφορούν, αυτοπεριορίζεται κατά την άσκηση της εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει και δεν μπορεί να αποκλίνει από τους κανόνες αυτούς, διότι άλλως θα της επιβληθούν ενδεχομένως κυρώσεις λόγω παραβίασης γενικών αρχών του δικαίου, όπως είναι η ίση μεταχείριση ή η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, εκτός αν παραθέσει λόγους που να δικαιολογούν, με γνώμονα τις ίδιες αρχές, την παρέκκλιση από τους κανόνες που η ίδια έχει θεσπίσει (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 211, και της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, Γερμανία κ.λπ. κατά Kronofrance, C-75/05 P και C-80/05 P, EU:C:2008:482, σκέψη 60).

95 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση σιωπά ως προς την ύπαρξη των προϋποθέσεων κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις σκέψεις 93 και 94 ανωτέρω, κακώς η Επιτροπή δεν εξακρίβωσε κατά πόσον υφίστανται οι προϋποθέσεις κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων. Εξ αυτού συνάγεται ότι η εξέταση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων ήταν ανεπαρκής και ελλιπής, πράγμα που αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών, σύμφωνα με την παρατιθέμενη στη σκέψη 62 ανωτέρω νομολογία.

96 Όσον αφορά την αιτιολόγηση της Επιτροπής, που μνημονεύεται στη σκέψη 92 ανωτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή δεν εξηγεί με ποιον τρόπο το γεγονός ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας ασκούν πλήρη στρατηγικό και επιχειρησιακό έλεγχο επί της Κοινοπραξίας διασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που καταπέσουν οι κρατικές εγγυήσεις, το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας θα έφταναν μέχρι το σημείο να την θέσουν υπό εκκαθάριση. Η Επιτροπή δεν αναφέρει καμία διάταξη που θα τα υποχρέωνε να ενεργήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο. Αντιθέτως, υπονοεί μάλιστα ότι εκκαθάριση της Κοινοπραξίας θα ήταν νομικά αδύνατη βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας.

97 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απουσία εξέτασης της Επιτροπής όσον αφορά τις προϋποθέσεις για την κατάπτωση των κρατικών εγγυήσεων δεν μπορεί να θεραπευθεί με βάση τις εκτιμήσεις αυτές.

98 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή η δεύτερη αιτίαση που αφορά ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση της ύπαρξης των προϋποθέσεων κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων.

2) Επί της τρίτης αιτίασης, που αφορά την ανεπαρκή και ελλιπή εκτίμηση της διάκρισης μεταξύ κατασκευής και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης και την απουσία εκτίμησης της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων σε σχέση με την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης, και επί της τέταρτης αιτίασης του πρώτου σκέλους, που αφορά την ανεπαρκή και ελλιπή εκτίμηση του ζητήματος αν οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονταν στη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης

99 Στο πλαίσιο της τρίτης αιτίασης, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι εσφαλμένως δεν έγινε καμία διάκριση μεταξύ των σταδίων κατασκευής και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης, στο πλαίσιο της ανάλυσης της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων. Κατά την άποψή τους, η Επιτροπή έπρεπε να αναλύσει με ποιον τρόπο οι κρατικές εγγυήσεις που καλύπτουν το στάδιο εκμετάλλευσης μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατές προς την εσωτερική αγορά, ενώ στην πραγματικότητα αποτελούσαν ενισχύσεις λειτουργίας, εκ φύσεως μη συμβατές προς την εσωτερική αγορά.

[*παραλειπόμενα*]

101 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία αυτή και θεωρεί ότι, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, οι κρατικές εγγυήσεις και οι δανικές φορολογικές ενισχύσεις αφορούσαν πράγματι την κατασκευή και εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης και ότι η εξέταση της συμβατότητας στην οποία προέβη κάλυπτε και τα δύο στάδια. Εκτιμά ότι είναι «λογικό» ότι η προσβαλλόμενη απόφαση επικεντρώνεται περισσότερο στην ενίσχυση για την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης, και συνεπώς στην επενδυτική ενίσχυση, δεδομένου ότι οι δαπάνες κατασκευής αποτελούν το σημαντικότερο μέρος των δαπανών. Εντούτοις, η Επιτροπή αμφισβητεί κάθε κατηγορία για χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης, με την αιτιολογία ότι η Κοινοπραξία αποπληρώνει τις οφειλές της, πράγμα που προϋποθέτει ότι τα έσοδα είναι επαρκή για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών, αφενός, και ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας δεσμεύτηκαν να κοινοποιήσουν κάθε νέο εγγυημένο δάνειο και κάθε νέο πλεονέκτημα που θα παρασχεθεί μετά το 2040 (καθόσον η προθεσμία αποπληρωμής της οφειλής κυμαίνεται μεταξύ 30 και 43 ετών από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης το 2000), αφετέρου. Τέλος, ισχυρίζεται ότι στην πρακτική της, όπως αποτυπώνεται στις αποφάσεις που αφορούν τα ΣΕΚΕΕ, δεν υφίσταται διάκριση μεταξύ της κατασκευής και της εκμετάλλευσης ενός έργου υποδομής.

[*παραλειπόμενα*]

103 Κατά τη νομολογία, πρέπει να χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές ενισχύσεις οι ενισχύσεις οι οποίες αποσκοπούν στο να απαλλάξουν μια επιχείρηση από έξοδα που θα έπρεπε κανονικά να επωμιστεί στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχείρισής της ή των συνήθων δραστηριοτήτων της (βλ., συναφώς, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-156/98, EU:C:2000:467, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

104 Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι λειτουργικές ενισχύσεις δεν εμπίπτουν κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Πράγματι, κατά τη νομολογία, οι ενισχύσεις αυτές νοθεύουν, κατ' αρχήν, τους όρους του ανταγωνισμού στους τομείς στους οποίους χορηγούνται, χωρίς ωστόσο να καθιστούν, ως εκ της φύσεώς τους, δυνατή την επίτευξη ενός από τους σκοπούς που καθορίζουν οι προμνησθείσες εξαιρετικές διατάξεις (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-301/87, EU:C:1990:67, σκέψη 50, της 6ης Νοεμβρίου 1990, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-86/89, EU:C:1990:373, σκέψη 18, και της 8ης Ιουνίου 1995, Siemens κατά Επιτροπής, T-459/93, EU:T:1995:100, σκέψη 48). Επομένως, υφίσταται τεκμήριο που αντλείται από τη νομολογία κατά το οποίο οι λειτουργικές ενισχύσεις νοθεύουν, ως εκ της φύσεώς τους, τον ανταγωνισμό (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-288/96, EU:C:2000:537, σκέψη 77) και αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 1990, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-86/89, EU:C:1990:373, σκέψη 18). Κατ' αρχήν, απαγορεύονται τέτοιες ενισχύσεις (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2002, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-113/00, EU:C:2002:507, σκέψεις 69 έως 71, και της 20ής Οκτωβρίου 2011, Eridania Sadam κατά Επιτροπής, T-579/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:608, σκέψη 41).

105 Στις αιτιολογικές σκέψεις 32 και 33 της προσβαλλόμενης απόφασης, αναφέρεται ότι «οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν όλα τα δάνεια και τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν από την Κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της [μόνιμης ζεύξης]». Τούτο προκύπτει επίσης από το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας, κατά το οποίο «[το Βασίλειο της] Δανία[ς] και [το Βασίλειο της] Σουηδία[ς] αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα δάνεια της Κοινοπραξίας καθώς και από τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση [της μόνιμης ζεύξης]». Στο τμήμα που αφορά την ανάλυση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της ενίσχυσης, γίνεται αναφορά, κατά πολύ γενικό τρόπο, στη «χρηματοδότηση» της μόνιμης ζεύξης (αιτιολογικές σκέψεις 123, 124, 129 και 131).

106 Στην αιτιολογική σκέψη 126 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή απλώς παραθέτει τις αριθμητικές εκτιμήσεις του αρχικού προϋπολογισμού για τον σχεδιασμό και την κατασκευή της μόνιμης γραμμής, αλλά δεν αναφέρει σε κανένα σημείο ότι η Κοινοπραξία έπρεπε και θα πρέπει ακόμη να δανειστεί για να καλύψει τα λειτουργικά έξοδα. Στην αιτιολογική σκέψη 130 της

προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι «ο κύριος σκοπός των κρατικών εγγυήσεων ήταν να διασφαλίσουν τη χρηματοδότηση της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης και να διασφαλιστεί ότι η Κοινοπραξία δεν μπορεί να λάβει δάνεια που καλύπτονται από τις εγγυήσεις προκειμένου να επεκτείνει τις δραστηριότητές της πέραν του σκοπού αυτού».

107 Όμως, το άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας, στο οποίο απαριθμούνται τα καθήκοντα της Κοινοπραξίας περιοριστικώς, αναφέρει επίσης την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Το σημείο 4, παράγραφος 3, της συμφωνίας Κοινοπραξίας προβλέπει επίσης ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν τις κεφαλαιακές ανάγκες της Κοινοπραξίας «που απορρέουν από τις λογιστικές ζημίες που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφότου δοθεί στην κυκλοφορία η μόνιμη ζεύξη». Συναφώς, ούτε η Επιτροπή ούτε το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας αμφισβητούν ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν επίσης τα δάνεια που συνάφθηκαν για την αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών της Κοινοπραξίας, πράγμα που υπενθυμίζεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 50 της προσβαλλόμενης απόφασης. Πλην όμως, οι λειτουργικές δαπάνες είναι δαπάνες που η Κοινοπραξία θα έπρεπε να επωμιστεί υπό κανονικές συνθήκες στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχείρισής της ή των συνήθων δραστηριοτήτων της.

108 Συνεπώς, ενώ δεν αμφισβητείται ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν τόσο τις δαπάνες κατασκευής όσο και τις δαπάνες λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, η εξέταση της συμβατότητας της ενίσχυσης που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις και, ειδικότερα, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητάς της, ουδόλως ή ανεπαρκώς διακρίνει μεταξύ της ενίσχυσης για την κατασκευή και της ενίσχυσης για την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης, τέτοια εξέταση δε ούτε καν υφίσταται όσον αφορά το στάδιο της εκμετάλλευσης καθεαυτό. Επομένως, η ενίσχυση για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της μόνιμης ζεύξης δεν αποτέλεσε αντικείμενο ανάλυσης συμβατότητας, μολονότι ενδέχεται να συνιστά ενίσχυση λειτουργίας.

109 Κανένα από τα επιχειρήματα της Επιτροπής, ακόμη και υπό το πρίσμα του τέταρτου λόγου ακύρωσης, σχετικά με την ύπαρξη σοβαρών δυσχερειών, δεν είναι ικανό να αναιρέσει τη διαπίστωση αυτή.

[*παραλειπόμενα*]

111 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι τυχόν χαρακτηρισμός ως ενίσχυση λειτουργίας αποκλείεται, καθότι η Κοινοπραξία αποπληρώνει άνευ καθυστέρησης τις οφειλές της, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συνεπής αποπληρωμή των δανείων δεν αποκλείει τη χορήγηση πλεονεκτήματος στην Κοινοπραξία σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, το οποίο αντλείται από το γεγονός ότι διαθέτει, χωρίς να έχει καταβάλει κάποια αντιπαροχή, εγγυήσεις που καλύπτουν το 100 % των δανείων της, συμπεριλαμβανομένων των δανείων για την αντιμετώπιση δαπανών τις οποίες θα έπρεπε κανονικά να επωμιστεί μόνη, στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχείρισης των συνήθων δραστηριοτήτων της, ήτοι των λειτουργικών εξόδων. Οι κρατικές εγγυήσεις τής παρέχουν συνεπώς τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση σε πολύ ευνοϊκούς όρους δανεισμού. Επιπλέον, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι δεν αποκλείεται, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η συνεπής αποπληρωμή των δανείων από την Κοινοπραξία μπορεί μάλιστα να πραγματοποιηθεί μέσω νέων δανείων που καλύπτονται από τις εν λόγω εγγυήσεις, στο μέτρο που αναφέρεται, στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν τις ανάγκες χρηματοδότησης ή αναχρηματοδότησης του χρέους της Κοινοπραξίας, καθώς και άλλων δανείων που μπορούν να συναφθούν χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή από τούδε και ως το τέλος του έτους 2040.

112 Τρίτον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι, εν πάση περιπτώσει, αποκλείεται ο χαρακτηρισμός των μέτρων ως ενίσχυσης λειτουργίας, καθόσον το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας δεσμεύτηκαν να κοινοποιήσουν κάθε νέο εγγυημένο δάνειο μετά το τέλος του έτους 2040 καθώς και κάθε νέο πλεονέκτημα που θα τους χορηγηθεί μετά την ημερομηνία αυτή. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν διευκρινίζει, ούτε με την προσβαλλόμενη απόφαση ούτε στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, για

ποιον λόγο αποκλείεται κάθε χαρακτηρισμός των μέτρων ως ενίσχυσης λειτουργίας όσον αφορά τις εγγυήσεις των δανείων για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών από τούδε έως το τέλος του έτους 2040.

[*παραλειπόμενα*]

114 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή η τρίτη αιτίαση περί ανεπαρκούς και ελλιπούς εξετάσεως όσον αφορά τη διάκριση, κατά την ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων μεταξύ του σταδίου κατασκευής και του σταδίου λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης και περί της απουσίας ανάλυσης της συμβατότητας ειδικά ως προς τις εγγυήσεις που συνδέονται με την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης.

[*παραλειπόμενα*]

3) Επί της τέταρτης αιτίασης, που αφορά την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση του περιορισμένου χρονικού και ποσοτικού χαρακτήρα των κρατικών εγγυήσεων καθώς και των δανικών φορολογικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία

118 Στο πλαίσιο της τέταρτης αιτίασης του δεύτερου σκέλους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση, στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλόμενης απόφασης, του χρονικού και ποσοτικού περιορισμού των κρατικών εγγυήσεων. Οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι οι απεριόριστες ενισχύσεις συνιστούν, κατ' αρχήν, κρατικές ενισχύσεις μη συμβατές προς την εσωτερική αγορά. Επισημαίνουν επίσης την ανεπαρκή εκτίμηση ως προς τον περιορισμό των δανικών φορολογικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία.

119 Η Επιτροπή αντικρούει την επιχειρηματολογία αυτή και διευκρινίζει ότι το γεγονός ότι το συσσωρευμένο χρέος της Κοινοπραξίας μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου ουδόλως αναιρεί τη διαπίστωση ότι οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονται, στην πράξη, στο ανά πάσα στιγμή συσσωρευμένο χρέος της Κοινοπραξίας, το οποίο στην πραγματικότητα μειώνεται συνεχώς. Το γεγονός και μόνον ότι αγνοεί ακόμη πότε θα εξοφληθεί πλήρως δεν ασκεί επιρροή ως προς το ότι οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονται από χρονικής απόψεως στον αναγκαίο για την εξόφληση του χρέους χρόνο. Επιπλέον, η Επιτροπή τονίζει ότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας αποτελούν σημαντικό στοιχείο κατά την εκτίμησή της όσον αφορά τον περιορισμένο χαρακτήρα των ενισχύσεων, διότι της παρέχει τη δυνατότητα να στραφεί κατά άλλων δανείων, καλυπτόμενων από τις κρατικές εγγυήσεις, τα οποία θα συναφθούν μετά το τέλος του έτους 2040 και κατά άλλων οικονομικών πλεονεκτημάτων που θα χορηγηθούν μετά την εν λόγω ημερομηνία.

120 Κατά τη νομολογία, πρέπει να θεωρηθεί ότι η χορήγηση εγγύησης υπό όρους που δεν αντιστοιχούν σε αυτούς της αγοράς, όπως είναι η χορηγηθείσα άνευ αντιπαροχής απεριόριστη εγγύηση, είναι, γενικώς, σε θέση να παράσχει πλεονέκτημα στο πρόσωπο που επωφελείται αυτής, υπό την έννοια ότι έχει ως συνέπεια τη βελτίωση της οικονομικής θέσης του δικαιούχου μέσω της μείωσης των επιβαρύνσεων που φυσιολογικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό του. Πάντως, απεριόριστη κρατική εγγύηση επιτρέπει, μεταξύ άλλων, στον δικαιούχο να εξασφαλίσει ευνοϊκότερους όρους δανεισμού σε σχέση με αυτούς που θα λάμβανε βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και, επομένως, να μειώσει την πίεση που ασκείται στον προϋπολογισμό του (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2012, Γαλλία κατά Επιτροπής, T-154/10, EU:T:2012:452, σκέψεις 106 και 108).

121 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 127 της προσβαλλόμενης απόφασης, στο τέλος του 2000, το καθαρό χρέος της Κοινοπραξίας συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων ανερχόταν σε 19,4 δισεκατομμύρια δανικές κορώνες (DKK), στο τέλος του 2003 είχε αυξηθεί σε 20,1 δισεκατομμύρια DKK, αλλά μειώθηκε κατά τα τέλη του 2013 σε 16,6 δισεκατομμύρια DKK και η Κοινοπραξία ανέμενε ότι δεν αυξανόταν πέραν του επιπέδου του 2013. Στην αιτιολογική σκέψη 128 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η περίοδος αποπληρωμής των ποσών

που επένδυσε η Κοινοπραξία ανερχόταν, το 1991, σε 30 έτη από το έτος 2000 και εφεξής, αλλά ότι η εκτίμηση αυτή κυμαινόταν μεταξύ 30 και 36 ετών, καθόσον η εκτιμώμενη διάρκεια αποπληρωμής από την Κοινοπραξία υπολογίζεται σε ετήσια βάση και δημοσιεύεται στις ετήσιες εκθέσεις της Κοινοπραξίας. Η ετήσια έκθεση του 2013 εκτιμούσε ότι το χρέος θα εξοφλούνταν έως το 2034. Ο υπολογισμός της διάρκειας αποπληρωμής του χρέους της Κοινοπραξίας βασιζόταν σε ορισμένες προβλέψεις ιδίως σχετικά με την αύξηση των εσόδων από την κυκλοφορία, τις λειτουργικές δαπάνες, τις δαπάνες επανεπενδύσεων, τις επενδυτικές δαπάνες και την καταβολή μερισμάτων στις μητρικές εταιρίες της Κοινοπραξίας. Μεταξύ αυτών η πιο σημαντική ήταν η πρόβλεψη για τα έσοδα που προκύπτουν από την οδική κυκλοφορία, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 75 % των συνολικών εσόδων, και τα οποία μεταβάλλονταν σημαντικά με την πάροδο του χρόνου. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης ότι, λόγω των αβεβαιοτήτων σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις της κυκλοφορίας, η Κοινοπραξία είχε προβλέψει τρεις δυνατές υποθέσεις: βασική υπόθεση με περίοδο αποπληρωμής 34 ετών, υπόθεση κατά την οποία λόγω ανάπτυξης η περίοδος αποπληρωμής θα ανερχόταν σε 30 έτη και υπόθεση κατά την οποία λόγω στασιμότητας η περίοδος αποπληρωμής θα ανερχόταν σε 43 έτη.

122 Στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή ανέφερε ότι οι κρατικές εγγυήσεις κάλυπταν το 100 % του χρέους της Κοινοπραξίας. Εν συνεχεία, η Επιτροπή ανέφερε, στην αιτιολογική σκέψη 130 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι ο κύριος σκοπός των κρατικών εγγυήσεων ήταν να παράσχουν στην Κοινοπραξία τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης, αποκλειόμενης οιασδήποτε επέκτασης των δραστηριοτήτων της. Η Επιτροπή συνήγαγε εξ αυτού, στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι κρατικές εγγυήσεις περιορίζονταν στο ποσό που ήταν αναγκαίο για να χρηματοδοτήσει και να αναχρηματοδοτήσει η Κοινοπραξία το συσσωρευμένο χρέος της που απέρρεε από την υποχρέωσή της χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης. Διευκρίνισε επίσης ότι, δεδομένου ότι οι κρατικές εγγυήσεις δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς παρά μόνον για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, περιορίζονταν πράγματι στην κάλυψη «του συσσωρευόμενου ανά πάσα στιγμή συνολικού χρέους της Κοινοπραξίας». Εξάλλου, έκρινε, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 128 και 129 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι κρατικές εγγυήσεις ήταν χρονικά περιορισμένες στην πράξη, καθότι η Κοινοπραξία δεν θα μπορούσε να ωφεληθεί από αυτές αφ' ης στιγμής εξοφλούνταν πλήρως η οφειλή της.

123 Η Επιτροπή έκρινε επίσης, στις αιτιολογικές σκέψεις 132 και 133 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι το πλεονέκτημα που παρεχόταν με τις κρατικές εγγυήσεις καθώς και το πλεονέκτημα από τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις ήταν αλληλένδετα.

124 Στις αιτιολογικές σκέψεις 134 έως 136 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι κρατικές εγγυήσεις και κάθε άλλο οικονομικό πλεονέκτημα, περιλαμβανομένων των φορολογικών πλεονεκτημάτων, τα οποία μπορούσε να λάβει η Κοινοπραξία περιορίζονταν στην «περίοδο αποπληρωμής του πραγματικού χρέους» και ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας είχαν δεσμευτεί ότι δεν θα χορηγούνταν τέτοια πλεονεκτήματα στην Κοινοπραξία «κατόπιν της πλήρους εξοφλήσεως της οφειλής της». Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της, στην αιτιολογική σκέψη 135 της προσβαλλόμενης απόφασης, τις δεσμεύσεις του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας να της κοινοποιήσουν κάθε νέο δάνειο καλυπτόμενο από τις κρατικές εγγυήσεις που θα συναφθεί μετά το τέλος του έτους 2040 ή κάθε νέο οικονομικό πλεονέκτημα που θα χορηγηθεί μετά την ημερομηνία αυτή, καθώς και να της υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόοδο της αποπληρωμής του χρέους της Κοινοπραξίας.

125 Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι οι κρατικές εγγυήσεις κάλυπταν το 100 % του ποσού των δανείων της Κοινοπραξίας που ήταν απαραίτητα τόσο για την κατασκευή όσο και για την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας δεν έθεσαν κανένα όριο επί του ποσού ή της διάρκειας των κρατικών εγγυήσεων στα έγγραφα που ρυθμίζουν τις εγγυήσεις αυτές και τα οποία αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

126 Τούτο επιβεβαιώνεται, εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 51 της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία «όπως προκύπτει από τη διατύπωση της διακυβερνητικής συμφωνίας, οι κρατικές εγγυήσεις δεν υπόκεινται σε χρονικό περιορισμό». Μολονότι το σημείο 4, παράγραφος 3, της συμφωνίας Κοινοπραξίας αναφέρει ότι οι κρατικές εγγυήσεις θα καλύπτουν τις κεφαλαιακές ανάγκες της Κοινοπραξίας «που απορρέουν από τις λογιστικές ζημίες που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφότου δοθεί στην κυκλοφορία η [μόνιμη] ζεύξη», επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η έκφραση «για ορισμένα έτη» είναι ιδιαίτερα ασαφής και δεν θέτει πραγματικό χρονικό ή ποσοτικό όριο όσον αφορά την κάλυψη του σταδίου εκμετάλλευσης από τις κρατικές εγγυήσεις.

127 Βεβαίως, πρέπει να τονιστεί ότι, όσον αφορά τα εγγυημένα δάνεια που είχαν ήδη συναφθεί από την Κοινοπραξία κατά την ημερομηνία έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, ασφαλώς και οριοθετούνται από τους όρους έκαστης δανειακής σύμβασης, που καθορίζει το ποσό που πρέπει να αποπληρωθεί καθώς και την περίοδο αποπληρωμής. Ωστόσο, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει καμία διευκρίνιση όσον αφορά ενδεχόμενο περιορισμό στο συνολικό ποσό των δανείων που μπορούν θεωρητικά να καλυφθούν από τις κρατικές εγγυήσεις. Απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή διευκρίνισε, εξάλλου, ότι αγνοούσε ακόμη και ποιες ήταν οι περίοδοι αποπληρωμής και τα ποσά των δανείων που συνήψε η Κοινοπραξία από την έναρξη του έργου και ότι δεν είχε εξετάσει τις υφιστάμενες δανειακές συμβάσεις της Κοινοπραξίας ούτε ζήτησε να λάβει γνώση αυτών.

128 Δεύτερον, μολονότι στην αιτιολογική σκέψη 128 της προσβαλλόμενης απόφασης η Επιτροπή αναφέρει την πιθανή περίοδο αποπληρωμής του συνολικού χρέους της Κοινοπραξίας όπως εκτιμήθηκε το 2013, αναφέρει επίσης ότι η περίοδος αυτή παρουσίαζε ήδη διακυμάνσεις από 30 έως 36 έτη και ότι ενδέχεται να μεταβληθεί στο μέλλον, καθόσον εξετάστηκαν διάφορες υποθέσεις σχετικά με την αποπληρωμή οι οποίες εξαρτώνται από πολλούς οικονομικούς παράγοντες. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε επίσης, στο σημείο 93 του υπομνήματος αντικρούσεως, ότι δεν ήταν ακριβώς γνωστό πότε θα εξοφλούνταν η εν λόγω οφειλή.

129 Τρίτον, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, ο μη περιορισμός των εγγυημένων ποσών ή της περιόδου αποπληρωμής αυτών, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα σύναψης νέων δανείων καλυπτόμενων από τις κρατικές εγγυήσεις σε ποσοστό 100 %, τουλάχιστον έως το τέλος του έτους 2040, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα πολλές παρατάσεις της προθεσμίας εξόφλησης των δανείων της Κοινοπραξίας καθώς και αύξηση του συνολικού ποσού της οφειλής που καλύπτεται από τις κρατικές εγγυήσεις. Συναφώς, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, και ιδίως από τις αιτιολογικές σκέψεις 131 και 135, η Κοινοπραξία μπορεί να συνάπτει νέα δάνεια που καλύπτονται από εγγυήσεις και να αναχρηματοδοτείται τακτικά έως το τέλος του 2040, χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση των εν λόγω δανείων στην Επιτροπή. Πρέπει να επισημανθεί, ως προς αυτό, ότι η σημαντικότερη αβεβαιότητα, εν προκειμένω, εδράζεται στον μη καθορισμό του μέγιστου ποσού οφειλής της Κοινοπραξίας το οποίο μπορεί να καλυφθεί από τις κρατικές εγγυήσεις μέχρι το τέλος του 2040. Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει επαρκώς από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η οφειλή της Κοινοπραξίας είναι χρονικά και ποσοτικά περιορισμένη.

130 Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η θέση που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία «οι εγγυήσεις περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο ώστε η Κοινοπραξία να (ανα)χρηματοδοτεί το συσσωρευμένο χρέος της που απέρρεε από την υποχρέωσή της χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης», δεν αποδεικνύει επαρκώς ότι υφίσταται ένα χρονικό και ποσοτικό όριο στην κάλυψη των εγγυήσεων αυτών, στο μέτρο ιδίως που η χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης καλύπτει την εκμετάλλευσή της. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί ότι «[δ]εδομένου ότι οι κρατικές εγγυήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για εργασίες που αφορούν τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης [του Øresund] και όχι για άλλο σκοπό, περιορίζονται εκ των πραγμάτων στην κάλυψη του συνολικού ποσού του ανά πάσα στιγμή συσσωρευμένου χρέους της Κοινοπραξίας» ή ότι «οι εγγυήσεις είναι εκ των πραγμάτων χρονικά περιορισμένες δεδομένου ότι η Κοινοπραξία δεν θα μπορεί να επωφεληθεί από αυτές μετά την πλήρη εξόφληση της οφειλής»

βασίζονται σε διάλληλο συλλογισμό και δεν επαρκούν για να καθοριστεί επακριβώς το χρονικό και ποσοτικό όριο των κρατικών εγγυήσεων, στο μέτρο που το χρέος της Κοινοπραξίας δεν φαίνεται να είναι περιορισμένο.

131 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή δεν είναι δυνατό να αποδυναμώσει τη διαπίστωση αυτή.

[*παραλειπόμενα*]

134 Τρίτον, όσον αφορά τη δέσμευση του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, που υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια του σταδίου της προκαταρκτικής εξέτασης, να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, κάθε νέο δάνειο καλυπτόμενο από τις κρατικές εγγυήσεις που θα συναφθεί από την Κοινοπραξία μετά το 2040, η Επιτροπή αναγνώρισε, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η δέσμευση αυτή δεν περιόριζε τη διάρκεια των κρατικών εγγυήσεων στα τέλη του 2040 καθόσον εφαρμοζόταν μόνο για τη χορήγηση νέων δανείων καλυπτόμενων από τις εν λόγω εγγυήσεις. Η ημερομηνία αυτή αποτελεί, συνεπώς, μόνο την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας μπορούν να χορηγήσουν νέες δανειακές εγγυήσεις χωρίς κοινοποίηση στην Επιτροπή. Η ημερομηνία αυτή δεν παρέχει καμία ένδειξη ως προς τη διάρκεια των εν λόγω εγγυήσεων, που συσχετίζεται με την περίοδο αποπληρωμής των δανείων που καλύπτουν. Πλην όμως, η περίοδος αποπληρωμής των εν λόγω δανείων δεν περιορίζεται ούτε από τις δεσμεύσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι δεν είχε ενημέρωση για τη διάρκεια των δανείων που είχε ήδη συνάψει η Κοινοπραξία. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η δέσμευση του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας που μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 13 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν εμποδίζει την παράταση, πολύ πέραν του έτους 2040, των κρατικών εγγυήσεων που καλύπτουν ήδη συναφθέντα δάνεια ή νέα δάνεια που θα συναφθούν από τούδε μέχρι το τέλος του 2040.

135 Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 125 ανωτέρω, οι δεσμεύσεις δεν θέτουν κανένα ποσοτικό όριο για τα δάνεια ή τις εγγυήσεις αυτές καθαυτές. Επομένως, νέα δάνεια που θα συναφθούν έως το τέλος του έτους 2040, εγγυημένα σε ποσοστό 100 % χωρίς κανέναν ποσοτικό περιορισμό, ενδέχεται να αυξήσουν το πραγματικό χρέος της Κοινοπραξίας και κατά συνέπεια το ποσό της ενίσχυσης που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις.

136 Μολονότι, με την επιχειρηματολογία της, η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι η επίμαχη «δέσμευση» θέτει ένα θεωρητικό όριο στις κρατικές εγγυήσεις στον βαθμό που, λογικά, οι δανειακές συμβάσεις που θα συναφθούν μέχρι το τέλος του 2040 θα αναφέρουν ποσό και περίοδο αποπληρωμής και, εν τέλει, θα εξοφληθούν κάποια στιγμή, αρκεί η διαπίστωση ότι η πραγματική διάρκεια των κρατικών εγγυήσεων θα μπορούσε κατ' αυτόν τον τρόπο να επεκταθεί σαφώς πέραν του 2040 και για ένα άγνωστο μέγιστο ποσό, ενδεχομένως μεγαλύτερο από το τρέχον χρέος της Κοινοπραξίας, χωρίς να παράσχει η προσβαλλόμενη απόφαση καμία πληροφορία σχετικά με τα ζητήματα αυτά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν είχε στη διάθεσή της συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με τη διάρκεια και το μέγιστο ποσό των ενισχύσεων που περιέχονται στις κρατικές εγγυήσεις.

137 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εξέταση της Επιτροπής ως προς τον περιορισμένο χρονικό και ποσοτικό χαρακτήρα των κρατικών εγγυήσεων και, ως εκ τούτου, της ενίσχυσης που περιλαμβάνεται στις εν λόγω εγγυήσεις, είναι ανεπαρκής και ελλιπής.

138 Στο μέτρο που, στην αιτιολογική σκέψη 134 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή έκρινε ότι οι κρατικές εγγυήσεις και κάθε άλλο οικονομικό πλεονέκτημα, περιλαμβανομένων των φορολογικών πλεονεκτημάτων, που μπορούσε να λάβει η Κοινοπραξία περιορίζονταν στην πραγματική περίοδο αποπληρωμής της οφειλής, η ανεπαρκής εξέταση της Επιτροπής, που διαπιστώθηκε ιδίως στη σκέψη 129 ανωτέρω, εκτείνεται επίσης στις δανικές φορολογικές ενισχύσεις.

139 Οι ανεπάρκειες αυτές αποτελούν επιπλέον ένδειξη ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες κατά την εκτίμηση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων προς την εσωτερική αγορά, οι οποίες θα έπρεπε να την υποχρεώσουν να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η τέταρτη αιτίαση.

4) Επί της πρώτης, πέμπτης και έκτης αιτίασης, που αφορούν την ανεπαρκή και ελλιπή εξέταση, αντιστοίχως, του ποσοτικού προσδιορισμού του στοιχείου ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των μέτρων ενίσχυσης και, τέλος, του λεγόμενου κριτηρίου της «στάθμισης»

140 Η πρώτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους αφορά το ότι η Επιτροπή ουδόλως προσδιόρισε ή δεν προσδιόρισε επαρκώς ποσοτικά την ενίσχυση που περιλαμβάνεται στις κρατικές εγγυήσεις, ενώ ένας τέτοιος ποσοτικός προσδιορισμός είναι απαραίτητος για την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της ενίσχυσης. Η πέμπτη αιτίαση αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επαρκώς την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των κρατικών εγγυήσεων και των φορολογικών πλεονεκτημάτων. Η έκτη αιτίαση αφορά ιδίως το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε «στάθμιση» μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων των επίμαχων ενισχύσεων όσον αφορά τη συμβολή τους στην επίτευξη του σκοπού κοινού ενδιαφέροντος και των αρνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές. Τα σφάλματα αυτά αφορούν τόσο τις κρατικές εγγυήσεις όσο και τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις.

141 Βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ, «[δ]ύναται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά […] οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών [έργων] κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος».

142 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, ως παρέκκλιση από τη γενική αρχή της μη συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά, που διατυπώνεται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ. απόφαση της 9ης Απριλίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής, T-150/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:191, σκέψη 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

143 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, η Επιτροπή μπορεί να κηρύξει μια ενίσχυση συμβατή προς το άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ μόνον εάν μπορεί να διαπιστώσει ότι η ενίσχυση αυτή συμβάλλει στην επίτευξη ενός από τους προβλεπόμενους σκοπούς, επίτευξη η οποία δεν θα ήταν δυνατή για τις δικαιούχους επιχειρήσεις, υπό τις κανονικές συνθήκες της αγοράς, με δικές τους ενέργειες. Με άλλα λόγια, δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να καταβάλλουν χρηματικά ποσά που θα βελτίωναν τη χρηματοοικονομική κατάσταση της δικαιούχου επιχείρησης χωρίς αυτά να είναι αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2009, Kronoply κατά Επιτροπής, T-162/06, EU:T:2009:2, σκέψη 65 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

144 Η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί τα μέτρα που επιβάλλονται με τις πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο προς τούτο μέτρο (απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1986, Επιτροπή κατά Γερμανίας, 116/82, EU:C:1986:322, σκέψη 21). Η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, αποτελεί κριτήριο νομιμότητας για κάθε πράξη των οργάνων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που λαμβάνει η Επιτροπή ως αρχή ελέγχου του ανταγωνισμού (βλ. απόφαση της 8ης Απριλίου 2014, ABN Amro Group κατά Επιτροπής, T-319/11, EU:T:2014:186, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά τη νομολογία, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι μια ενίσχυση περιλαμβάνει λεπτομέρειες, ειδικότερα το ποσό της, των οποίων τα περιοριστικά αποτελέσματα υπερβαίνουν αυτό που είναι αναγκαίο ώστε η ενίσχυση να μπορεί να επιτύχει τους σκοπούς που επιτρέπονται από τη Συνθήκη ΛΕΕ (βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2009, Kronoply κατά Επιτροπής, T-162/06, EU:T:2009:2, σκέψη 66 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

i) Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με τον προσδιορισμό του στοιχείου ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων

145 Στο πλαίσιο της πρώτης αιτίασής τους, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να προσδιορίσει ποσοτικά το στοιχείο ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων, σύμφωνα με τα σημεία 4.1 και 4.2 της ανακοίνωσης για τις εγγυήσεις του 2008. Θεωρούν ότι ο ποσοτικός προσδιορισμός του στοιχείου ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων αποτελούσε αναγκαία προϋπόθεση για την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των εγγυήσεων αυτών.

146 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ανακοίνωση για τις εγγυήσεις του 2008 δεν εφαρμοζόταν ratione temporis στις επίμαχες κρατικές ενισχύσεις εν προκειμένω, καθόσον θεωρεί ότι χορηγήθηκαν το 1992. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο ποσοτικός προσδιορισμός της ενίσχυσης δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητάς της και ότι, αφ' ης στιγμής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση ήταν αναγκαία και αναλογική για την επίτευξη του σκοπού της να ενισχύσει τη χρηματοδότηση του έργου υπό το πλαίσιο που ίσχυε την εποχή εκείνη, δεν ήταν αναγκαίο να προσδιορίσει ποσοτικά το ποσό της ενίσχυσης για να αποφευχθεί περίπτωση υπεραντιστάθμισης. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι, σύμφωνα ακριβώς με την ανακοίνωση για τις εγγυήσεις του 2008, το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να προσδιορίζεται ποσοτικά προκειμένου να μπορεί να εξεταστεί κατά πόσον η ενίσχυση είναι συμβατή μόνο δυνάμει συγκεκριμένης εξαίρεσης.

147 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι, με την πρώτη αιτίασή τους, οι προσφεύγουσες δεν προσάπτουν στην Επιτροπή την έλλειψη οριστικού και ακριβούς αριθμητικού υπολογισμού του συνολικού ποσού της ενίσχυσης που προκύπτει από τις κρατικές εγγυήσεις, αλλά την απουσία ή ανεπάρκεια του προσδιορισμού του στοιχείου ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων, ήτοι τη μέθοδο που έπρεπε να ακολουθηθεί προκειμένου να υπολογιστεί η ενίσχυση που περιέχεται στην εγγύηση. Πρέπει επομένως να εξεταστεί κατά πόσον ο ποσοτικός προσδιορισμός του ποσού της ενίσχυσης που περιέχεται στις κρατικές εγγυήσεις, ήτοι ο καθορισμός του στοιχείου ενίσχυσης όσον αφορά τις εγγυήσεις, ήταν αναγκαίος για της εκτίμηση της συμβατότητάς της και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, να εξακριβωθεί αν η Επιτροπή είχε επαρκώς προσδιορίσει ποσοτικά αυτό το στοιχείο ενίσχυσης στην προσβαλλόμενη απόφαση.

148 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι, ιδίως στο μέτρο που το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύεται στενά, η Επιτροπή όφειλε να εξακριβώσει ότι οι ενισχύσεις που περιέχονταν στις κρατικές εγγυήσεις και στις δανικές φορολογικές ενισχύσεις ήταν αναγκαίες και αναλογικές προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, εν προκειμένω την ολοκλήρωση της μόνιμης ζεύξης ως ΣΕΚΕΕ. Αυτό εξάλλου δεν αμφισβητείται από την Επιτροπή.

149 Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι, ανεξαρτήτως των ουσιαστικών κανόνων που εφαρμόζονται ratione temporis στην προκειμένη περίπτωση, το ζήτημα πώς πρέπει να προσδιοριστεί το στοιχείο ενίσχυσης που περιέχεται σε εγγύηση, ήτοι η γνώση της μεθόδου καθορισμού του στοιχείου ενίσχυσης, χωρίς ωστόσο να απαιτείται ακριβής οριστικός αριθμητικός υπολογισμός, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να εκτιμηθεί αν η εν λόγω ενίσχυση είναι αναγκαία και αναλογική, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή.

150 Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 144 ανωτέρω, η εκτίμηση της αναλογικότητας μιας ενίσχυσης απαιτεί να εξεταστεί κατά πόσον αυτή περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων των διαφόρων εξαιρέσεων που εμπίπτουν στο άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον η ενίσχυση είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και, επομένως, ο τρόπος υπολογισμού του στοιχείου ενίσχυσης εκ των προτέρων.

151 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι τούτο συνάδει προς τη νομολογία, κατά την οποία καμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης δεν απαιτεί από την Επιτροπή, όταν διατάσσει την ανάκτηση ενίσχυσης κηρυχθείσας μη συμβατής προς την κοινή αγορά, να καθορίζει το ακριβές ύψος της ενίσχυσης που

πρέπει να ανακτηθεί και κατά την οποία αρκεί, συναφώς, η απόφαση της Επιτροπής να περιέχει στοιχεία βάσει των οποίων ο αποδέκτης της να μπορεί να καθορίσει ο ίδιος, χωρίς υπερβολικές δυσχέρειες, το ποσό αυτό (αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2005, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-415/03, EU:C:2005:287, σκέψη 39, και της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-441/06, EU:C:2007:616, σκέψη 29).

152 Συναφώς, το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, ακόμη και σύμφωνα με το σημείο 4.1 της ανακοίνωσης για τις εγγυήσεις του 2008, σχετικά με τις «γενικές παρατηρήσεις» επί των «εγγυήσεων με στοιχείο ενίσχυσης», ο ποσοτικός προσδιορισμός είναι χρήσιμος μόνο για να ελεγχθεί εάν η ενίσχυση είναι συμβατή δυνάμει «συγκεκριμένης εξαίρεσης», αλλά όχι δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, πρέπει να απορριφθεί, κατά το μέτρο που, στο πλαίσιο αυτό, ο όρος «συγκεκριμένη εξαίρεση» αναφέρεται στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχεία α′ έως ε′, ΣΛΕΕ.

[*παραλειπόμενα*]

ii) Επί της πέμπτης αιτίασης, σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των κρατικών ενισχύσεων

[*παραλειπόμενα*]

184 Τρίτον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε αν το ύψος της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην Κοινοπραξία υπερέβη το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Συναφώς, η θέση που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης κατά την οποία η ενίσχυση που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις που καλύπτουν το 100 % του χρέους της Κοινοπραξίας και με τα φορολογικά πλεονεκτήματα είναι αναλογική και περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο, λαμβανομένων υπόψη του χαρακτήρα και του μεγέθους του έργου της μόνιμης ζεύξης, δεν είναι, κατά τις προσφεύγουσες, τεκμηριωμένη. Προβάλλουν επίσης, κατ' ουσίαν, παράβαση της παραγράφου 30 της ανακοίνωσης σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ.

185 Η Επιτροπή αμφισβητεί οποιαδήποτε ανεπάρκεια στην εξέτασή της και θεωρεί αυτήν την επιχειρηματολογία αβάσιμη. Κατ' αρχάς, υπενθυμίζει ότι ο ποσοτικός προσδιορισμός του στοιχείου ενίσχυσης δεν αποτελεί αναγκαίο στάδιο για την εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της ενίσχυσης. Εν συνεχεία, ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι μια επιχείρηση θα ήταν σε θέση να κατασκευάσει ένα έργο υποδομής όπως το συγκεκριμένο χωρίς να λάβει κρατικές ενισχύσεις. Επιπλέον, κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύει ότι το έργο θα μπορούσε να ολοκληρωθεί με μικρότερη ενίσχυση. Η επιλογή παροχής κρατικής εγγύησης απλώς διασφαλίζει ότι η ενίσχυση είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με την ενίσχυση που θα χορηγούνταν αν το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας είχαν παράσχει στην Κοινοπραξία επιχορηγήσεις ή δάνεια. Επιπλέον, οι δεσμεύσεις της Δανικής και της Σουηδικής Κυβέρνησης παρέχουν τη δυνατότητα να αποφευχθεί μια κατάσταση όπου οι εγγυήσεις θα καθίσταντο περιττές και δυσανάλογες. Τέλος, όσον αφορά τη φερόμενη παράβαση της παραγράφου 30 της ανακοίνωσης σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, ακόμη και αν η διάταξη αυτή μπορούσε να εφαρμοστεί, γεγονός που άλλωστε αμφισβητεί, δεν θα επέβαλλε τον υπολογισμό του εσωτερικού ποσοστού απόδοσης σε όλες τις περιπτώσεις. Εν προκειμένω, το επίπεδο αβεβαιότητας θα ήταν τέτοιο που λεπτομερείς υπολογισμοί δεν θα προσέφεραν μια διαφορετική οπτική στην εκτίμησή της.

186 Εν προκειμένω, στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης αναφέρεται ότι, δεδομένου του χαρακτήρα και του μεγέθους της μόνιμης ζεύξης, η ενίσχυση που περιέχεται στην επιλεγείσα διάρθρωση της χρηματοδότησης η οποία περιλαμβάνει δύο κρατικές εγγυήσεις που καλύπτουν το 100 % των οφειλών της Κοινοπραξίας καθώς και τα φορολογικά πλεονεκτήματα πρέπει να θεωρείται αναλογική και να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης,

ομοίως στην αιτιολογική σκέψη 129, ότι «οποιοσδήποτε άλλος τρόπος χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης θα κατέληγε στο ίδιο έργο, αλλά με σημαντικό κίνδυνο υψηλότερου κόστους χρηματοδότησης για [το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας]» και ότι, «επί παραδείγματι, [αν τα βασίλεια αυτά] είχαν παράσχει εισφορές κεφαλαίου ή δάνεια στην Κοινοπραξία, θα υπήρχε κίνδυνος η συνολική επιβάρυνση για τους προϋπολογισμούς [τους] να ήταν υψηλότερη και, ως εκ τούτου, θα αυξανόταν το συνολικό κόστος του έργου». Η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης ότι μέχρι τότε δεν είχε καταπέσει καμία εγγύηση και ότι δεν υπήρχε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η Κοινοπραξία δεν θα ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της στο μέλλον.

187 Κατ' αρχάς, όπως ιδίως προκύπτει από τις σκέψεις 167, 114 και 137 ανωτέρω, η απουσία ποσοτικού προσδιορισμού της ενίσχυσης που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις, η μη διάκριση μεταξύ των σταδίων κατασκευής και εκμετάλλευσης και η απουσία αρκούντως ακριβούς περιορισμού της ενίσχυσης που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις ως προς το ποσό και τη διάρκειά τους καταδεικνύουν ήδη ότι η ανάλυση της συμβατότητας των κρατικών εγγυήσεων προς την εσωτερική αγορά ήταν ανεπαρκής.

188 Εν συνεχεία, οι προσφεύγουσες ορθώς υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επίσης αν το ίδιο αποτέλεσμα θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη λήψη μικρότερης ενίσχυσης, για παράδειγμα, με την εισαγωγή ενός τύπου περιορισμένης προμήθειας εγγύησης, με τον περιορισμό των εγγυήσεων ώστε να καλύπτουν λιγότερο από το 100 % του ύψους εκάστου καλυπτόμενου δανείου, με τον περιορισμό της διάρκειας των κρατικών εγγυήσεων ή ελέγχοντας αν το ύψος της ενίσχυσης περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο. Δεν πραγματοποιήθηκε καμία ανάλυση του τύπου αυτού στην προσβαλλομένη απόφαση.

189 Η θέση που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης ότι η ενίσχυση που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις που καλύπτουν το 100 % των οφειλών της Κοινοπραξίας και με τα φορολογικά πλεονεκτήματα είναι αναλογική και περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο, λαμβανομένων υπόψη του χαρακτήρα και του μεγέθους του έργου της μόνιμης ζεύξης, φαίνεται ανεπαρκής και μη τεκμηριωμένη. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, ως παρέκκλιση από τη γενική αρχή της μη συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά, που διατυπώνεται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ. απόφαση της 9ης Απριλίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής, T-150/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:191, σκέψη 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

190 Βεβαίως, η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι η απαίτηση που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 30 της ανακοίνωσης σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ, για υπολογισμό του ποσοστού εσωτερικής απόδοσης σε περίπτωση απουσίας αντίστροφου σεναρίου, προκειμένου να ελεγχθεί ότι το ύψος της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο ώστε το έργο που λαμβάνει ενίσχυση να είναι αρκούντως κερδοφόρο, αναφέρεται απλώς «επί παραδείγματι». Εντούτοις, η υποχρέωση να «ελεγχθεί ότι το ύψος της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο ώστε το έργο που λαμβάνει ενίσχυση να είναι αρκούντως κερδοφόρο» αποτελεί απλώς έκφραση της γενικής αρχής της αναλογικότητας, η οποία έχει εφαρμογή εν προκειμένω. Επιβάλλεται συναφώς η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε επαρκή εξέταση για να εξακριβώσει εάν η ενίσχυση που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο.

191 Τέλος, οι δικαιολογητικοί λόγοι που προβάλλονται στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης, ήτοι ότι η χρήση αμεσότερων μορφών ενισχύσεων θα αύξανε την επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, και ως εκ τούτου το συνολικό κόστος του έργου, και ότι καμία εγγύηση δεν θα είχε καταπέσει έως σήμερα, δεν είναι ικανοί να άρουν τις αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον το στοιχείο ενίσχυσης στις κρατικές εγγυήσεις περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο. Πρώτον, η «επιβάρυνση στον προϋπολογισμό» του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, και το «συνολικό κόστος του έργου» δεν ισοδυναμούν κατ' ανάγκην προς το στοιχείο ενίσχυσης των εγγυήσεων. Δεύτερον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξηγεί επαρκώς τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται το στοιχείο ενίσχυσης των εγγυήσεων και, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία δεν είναι αρκούντως

περιορισμένες ως προς το ποσό και τη διάρκειά τους, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη οι προαναφερθείσες δεσμεύσεις. Κατά συνέπεια, μολονότι αμεσότερες μορφές ενισχύσεων μπορούσαν ενδεχομένως να συνιστούν σημαντικότερες ενισχύσεις σε σχέση με τις εγγυήσεις, δεν προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η ενίσχυση που συνδέεται με τις κρατικές εγγυήσεις περιοριζόταν στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της ολοκλήρωσης του έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος της μόνιμης ζεύξης. Τρίτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ενίσχυση χορηγείται όταν παρέχεται η εγγύηση, και όχι όταν η εγγύηση καταπίπτει ή όταν γίνονται καταβολές βάσει αυτής. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, καμία εγγύηση δεν κατέπεσε δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του κατά πόσον η ενίσχυση που περιέχεται στις εγγυήσεις περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό. Επιπλέον, μια εγγύηση μπορεί, εντούτοις, να καταπέσει και να προκαλέσει πραγματική απώλεια εσόδων για το κράτος, πολλώ δε μάλλον εν προκειμένω, στο μέτρο που οι εγγυήσεις καλύπτουν το 100 % του ύψους δανείων των οποίων το όριο δεν είναι γνωστό.

[*παραλειπόμενα*]

196 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες απέδειξαν ότι υφίστατο ανεπαρκής ή ελλιπής εξέταση όσον αφορά την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των επίμαχων ενισχύσεων, πράγμα που αποτελεί ένδειξη για τις σοβαρές δυσχέρειες που θα έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή στην κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας.

197 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτή η πέμπτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους.

[*παραλειπόμενα*]

iii) Επί της έκτης αιτίασης, σχετικά με τη μη εξέταση των αρνητικών αποτελεσμάτων των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και σχετικά με την απουσία στάθμισης των θετικών και αρνητικών αποτελεσμάτων των εν λόγω ενισχύσεων

200 Στο πλαίσιο της έκτης αιτίασης, οι προσφεύγουσες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, δύο επιχειρήματα. Πρώτον, επικαλούνται την πλήρη απουσία εξέτασης των αρνητικών αποτελεσμάτων των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Δεύτερον, προβάλλουν ειδικότερα την έλλειψη στάθμισης μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων των εν λόγω ενισχύσεων ως προς την επίτευξη του οικείου σκοπού κοινού ενδιαφέροντος και των αρνητικών αποτελεσμάτων τους στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

201 Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή εσφαλμένως επικεντρώθηκε, στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης, στις συνέπειες που θα είχε η χρήση εναλλακτικών μορφών ενισχύσεων στον προϋπολογισμό του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, αντί να εξετάσει τα αποτελέσματα των επίμαχων ενισχύσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Υπογραμμίζουν ότι το λεγόμενο κριτήριο της «στάθμισης» μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης στην υλοποίηση του ΣΕΚΕΕ και των αρνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών έπρεπε ωστόσο να εφαρμοστεί, εν προκειμένω, διότι είχε διατυπωθεί από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση της 25ης Ιουνίου 1998, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-371/94 και T-394/94, EU:T:1998:140, σκέψη 283) και ενσωματωνόταν έκτοτε σε όλες σχεδόν τις κατευθυντήριες γραμμές, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των παραγράφων 26 και 40 έως 44 της ανακοίνωσης σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ.

202 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία αυτή και υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το κριτήριο της στάθμισης απορρέει από τη διατύπωση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, το οποίο αφορά τις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, αλλά δεν περιλαμβάνεται στα συνήθη κριτήρια για την εξέταση της

συμβατότητας υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ. Παρότι η ανακοίνωση σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ αναφέρει το κριτήριο της στάθμισης, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής ratione temporis εν προκειμένω.

203 Πρώτον, με την επιχειρηματολογία τους, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν ανέλυσε, στο πλαίσιο της εξέτασης της συμβατότητας, τα αποτελέσματα των επίμαχων ενισχύσεων από πλευράς στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επηρεασμού των συναλλαγών στην Ένωση.

204 Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι οικονομικής φύσεως εκτιμήσεις κατά την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ′, ΣΛΕΕ, ως προς τις οποίες η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, πρέπει να πραγματοποιούνται εντός του πλαισίου της Ένωσης, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η Επιτροπή έχει την υποχρέωση να εξετάζει τον αντίκτυπο της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στο εμπόριο εντός της Ένωσης (βλ. απόφαση της 25ης Ιουνίου 1998, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-371/94 και T-394/94, EU:T:1998:140, σκέψη 282 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

205 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, «[ε]νισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως». Ως παρέκκλιση από τη γενική αρχή της μη συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων προς την εσωτερική αγορά, που διατυπώνεται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ. απόφαση της 9ης Απριλίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής, T-150/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:191, σκέψη 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

206 Όμως, έχει επιπλέον κριθεί ότι η Επιτροπή διέθετε ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ της οποίας η άσκηση προϋπέθετε εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως επίσης εντός πλαισίου της Ένωσης (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2014, Banco Privado Português και Massa Insolvente do Banco Privado Português κατά Επιτροπής, T-487/11, EU:T:2014:1077, σκέψη 83).

207 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έχει επίσης την υποχρέωση να εξετάζει τον αντίκτυπο της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στο εμπόριο εντός της Ένωσης όταν διατυπώνει τις οικονομικής φύσεως εκτιμήσεις της στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ. Τούτο εξάλλου εναρμονίζεται με πάγια νομολογία (βλ. απόφαση της 6ης Ιουλίου 1995, AITEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-447/93 έως T-449/93, EU:T:1995:130, σκέψεις 136, 137, 141 και 142 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

208 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή δεν προέβη στην εξέταση αυτή. Στην αιτιολογική σκέψη 129 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εκτίμησε τα δυνητικά αποτελέσματα άλλων μορφών ενισχύσεων (εισφορές κεφαλαίου, κρατικά δάνεια) στο συνολικό κόστος του έργου και στους προϋπολογισμούς του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, αλλά ουδέποτε εξέτασε τα αποτελέσματα των επίμαχων ενισχύσεων στον ανταγωνισμού ή τις συναλλαγές εντός της Ένωσης, στο πλαίσιο ανάλυσης της συμβατότητας. Ωστόσο, οι προσφεύγουσες φαίνεται να καταγγέλλουν ιδίως το γεγονός ότι οι επίμαχες ενισχύσεις παρέχουν στην Κοινοπραξία τη δυνατότητα να ορίζει το ύψος των διοδίων για τη διέλευση της μόνιμης ζεύξης σε τεχνητώς χαμηλά επίπεδα.

209 Ως εκ τούτου, η έκτη αιτίαση πρέπει να γίνει δεκτή, στο μέτρο που αφορά μη εξέταση των αποτελεσμάτων των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών.

210 Δεύτερον, όσον αφορά ειδικότερα την απουσία στάθμισης μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων ενίσχυσης και των αρνητικών αποτελεσμάτων της, στην απόφαση της 25ης Ιουνίου 1970, Γαλλία κατά Επιτροπής (47/69, EU:C:1970:60, σ. 341, σκέψη 7), το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, για να κριθεί αν μια ενίσχυση αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντιβαίνοντα προς το κοινό συμφέρον, είναι αναγκαίο να εκτιμάται ιδίως μήπως υφίσταται έλλειψη ισορροπίας μεταξύ, αφενός, των επιβαρύνσεων που πρέπει να υποστούν οι θιγόμενες επιχειρήσεις και, αφετέρου, των οφελών που προκύπτουν από τη χορήγηση της εν λόγω ενίσχυσης. Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εντεύθεν ότι η Επιτροπή όφειλε, στο πλαίσιο της εκ μέρους της εξέτασης του αντικτύπου μιας κρατικής ενίσχυσης, όπως άλλωστε και η ίδια επισήμανε στη *Δέκατη Τέταρτη Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού* (1984, σ. 143, σημείο 202), να σταθμίσει τα ευεργετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης με τα αρνητικά αποτελέσματά της επί των όρων των εμπορικών συναλλαγών και επί της διατήρησης του ανόθευτου ανταγωνισμού (απόφαση της 25ης Ιουνίου 1998, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-371/94 και T-394/94, EU:T:1998:140, σκέψεις 282 και 283).

211 Μολονότι η ανάγκη μιας τέτοιας «στάθμισης» μεταξύ των προσδοκώμενων θετικών αποτελεσμάτων ως προς την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχεία α′ έως ε′, ΣΛΕΕ και των αρνητικών αποτελεσμάτων μιας ενίσχυσης όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών διατυπώθηκε στο πλαίσιο υπόθεσης σχετικά με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ′, ΣΛΕΕ, διαπιστώνεται ότι η ως άνω στάθμιση αποτελεί απλώς έκφραση της αρχής της αναλογικότητας και της αρχής της αυστηρής ερμηνείας των εν λόγω εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

212 Επιπλέον, εάν επιτρεπόταν, όπως προτείνει η Επιτροπή, να πραγματοποιηθεί μια τέτοια στάθμιση ως προς ορισμένες εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, αλλά όχι ως προς άλλες, τούτο θα ισοδυναμούσε με την αναγνώριση ότι, για ορισμένους από τους σκοπούς του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η ενίσχυση μπορεί να κηρυχθεί συμβατή ακόμη και αν τα θετικά αποτελέσματά της όσον αφορά την επίτευξη των στόχων ήταν λιγότερα από τα αρνητικά αποτελέσματά της από πλευράς στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επηρεασμού των συναλλαγών. Μια τέτοια ερμηνεία θα μπορούσε να καθιερώσει ασυμμετρία στην εκτίμηση των διαφόρων εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, πράγμα που θα ερχόταν σε αντίθεση προς την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

213 Ως εκ περισσού, πρέπει να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι η ανακοίνωση σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ αναφέρει το κριτήριο αυτό, στην παράγραφο 26 και στο σημείο 4.2, με τίτλο «Πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και κριτήριο εξισορρόπησης», αποδεικνύει σαφώς ότι η ίδια η Επιτροπή το κρίνει εφαρμοστέο όσον αφορά την εκτίμηση της συμβατότητας βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ. Αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η Επιτροπή, το ενδεχόμενο ότι η ανακοίνωση σχετικά με τα ΣΕΚΕΕ δεν τυγχάνει εφαρμογής ratione temporis δεν είναι ικανό να ανατρέψει την άποψη ότι το κριτήριο στάθμισης εφαρμόζεται ratione materiae στις ενισχύσεις που αποσκοπούν στην ολοκλήρωση ΣΕΚΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ.

214 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το κριτήριο της στάθμισης δεν ισχύει για τις αναλύσεις που πραγματοποιούνται υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β′, ΣΛΕΕ.

215 Εν προκειμένω, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι είναι σαφές ότι τα αρνητικά αποτελέσματα των ενισχύσεων όσον αφορά τον ανταγωνισμό περιορίζονται στην εισαγωγή υπηρεσίας που αντικαθιστά τις υπηρεσίες πορθμείων που κατά παράδοση διασφάλιζαν τη διέλευση του στενού του Øresund, αλλά ότι το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας έκριναν ότι θα ήταν προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης να υφίσταται καλύτερη σύνδεση και ότι, επομένως, τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης αντισταθμίζουν κατά πολύ τα αρνητικά αποτελέσματα. Επιβάλλεται εντούτοις η διαπίστωση ότι η συλλογιστική αυτή ουδόλως συνάγεται από την προσβαλλόμενη απόφαση, γεγονός που αντικατοπτρίζει την απουσία συναφούς εξέτασης από πλευράς της Επιτροπής.

216 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή και η έκτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους, στο μέτρο που αφορά την απουσία στάθμισης μεταξύ των θετικών και των αρνητικών αποτελεσμάτων των επίμαχων ενισχύσεων, καθόσον μια τέτοια ανεπάρκεια αποτελεί ένδειξη σοβαρών δυσχερειών.

217 Εν κατακλείδι, χωρίς καν να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί της δυνατότητας εφαρμογής ratione temporis της ανακοίνωσης για τις εγγυήσεις του 2008 και της ανακοίνωσης για τα ΣΕΚΕΕ, από το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου ακύρωσης προκύπτει ότι η εξέταση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία ήταν ανεπαρκής και ελλιπής, καθόσον η Επιτροπή, πρώτον, δεν εξέτασε αν υφίσταντο οι προϋποθέσεις κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων, δεύτερον, δεν ήταν σε θέση, κατά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης, να προσδιορίσει το στοιχείο ενίσχυσης που περιεχόταν στις κρατικές εγγυήσεις, τρίτον, δεν έλεγξε την ενδεχόμενη ενίσχυση λειτουργίας που καλύπτει τις λειτουργικές δαπάνες, τέταρτον, δεν γνώριζε το ακριβές χρονικό και ποσοτικό όριο των επίμαχων ενισχύσεων, πέμπτον, δεν είχε στην κατοχή της επαρκή αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι η ενίσχυση που συνδεόταν με τις κρατικές εγγυήσεις και η ενίσχυση που συνδεόταν με τις δανικές φορολογικές ενισχύσεις περιορίζονταν στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη του ΣΕΚΕΕ και, έκτον, δεν εξέτασε τα αποτελέσματα των επίμαχων ενισχύσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, ούτε στάθμισε τα αρνητικά και τα θετικά αποτελέσματά τους. Κατά συνέπεια, συνάγεται ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες όσον αφορά τη διαπίστωση της συμβατότητας των επίμαχων κρατικών ενισχύσεων, πράγμα που θα έπρεπε να την υποχρεώσει να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

γ) Συμπέρασμα ως προς τον τέταρτο λόγο ακύρωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία

218 Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, και ιδίως των σκέψεων 81 έως 83 και 217 ανωτέρω, συνάγεται ότι υπάρχει ένα σύνολο αντικειμενικών και συγκλινουσών ενδείξεων που αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση, κατά την ημερομηνία έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, να υπερβεί όλες τις σοβαρές δυσχέρειες που εντοπίστηκαν εν προκειμένω (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, Ryanair κατά Επιτροπής, T-512/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:989, σκέψη 106).

219 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή όφειλε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, προκειμένου να συγκεντρώσει κάθε κρίσιμο στοιχείο για την εξέταση των αμφισβητούμενων σημείων και να επιτρέψει στις προσφεύγουσες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας.

220 Επομένως, πρέπει να ακυρωθεί, βάσει του τέταρτου λόγου ακύρωσης που αφορά την προσβολή των δικονομικών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων μερών, η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον η Επιτροπή στην απόφαση αυτή δεν ήγειρε αντιρρήσεις επί των κρατικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία από το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας και επί των δανικών φορολογικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Κοινοπραξία.

[*παραλειπόμενα*]

Επί των δικαστικών εξόδων

329 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε ως προς τα βασικά αιτήματα των προσφευγουσών, πρέπει να καταδικασθεί, εκτός των εξόδων της, και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες.

330 Επιπλέον, κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση C(2014) 7358 τελικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2014, καθόσον στην απόφαση αυτή η Επιτροπή δεν ήγειρε αντιρρήσεις επί των φορολογικών ενισχύσεων σχετικά με την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και με τη μεταφορά των ζημιών που χορήγησε το Βασίλειο της Δανίας στην Øresundsbro Konsortiet και επί των εγγυήσεων που χορήγησαν στην Øresundsbro Konsortiet το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Η Επιτροπή φέρει, πέραν των δικών της δικαστικών εξόδων, τα δικαστικά έξοδα των HH Ferries I/S, HH Ferries Helsingor ApS και HH Ferries Helsingborg AB.

4) Το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Berardis Spielmann Csehi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Σεπτεμβρίου 2018.

(υπογραφές)